

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 1131 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets
Europaudvalg og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tlf. +45 33 92 00 00
Fax +45 31 54 05 33
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Kontor
N.1

Journal nr.
400.C.2-0

Dato
30. maj 1997

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 - dagsordenspunkt rådsmøde (økonomi- og finansministre) den 9. juni 1997 - fremsendes vedlagt Økonomiministeriets, Udenrigsministeriets og Skatteministeriets notat over punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Liste over notater oversendt til mødet i Folketingets Europaudvalg den
6. juni 1997

1. ØMUens 3. fase:
  - Stabilitets- og vækstpagten
  - Grundnotat om Stabilitets- og vækstpagten
  - Kapitel 3 i Økonomiministeriets EU publikation om Stabilitets- og vækstpagten
  - Den legale basis for euro
  - ØMUens 3. fase: Den nye valutakursmekanisme for ikke deltagende medlemsstater - ERM 2
  - Udkast til Det Økonomiske Råds resolution vedr. ERM 2
2. Implementering af de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker for 1996
3. De overordnede retningslinjer for medlemslandenes og Fællesskabets økonomiske politikker for 1997
4. Euro-mønter
5. Interimsrapporten om beskæftigelse
6. Det reviderede irske konvergensprogram
7. SEM 2000 - fremskridtsrapport
8. Bekæmpelse af svig: Kommissionens årsberetning for 1996
  - Kommissionens årsberetning for 1996
  - Bilag vedrørende Kommissions årsberetning
9. Ændring af art. 8.4 fritagelser
10. Direktiv om endelig afregning i betalingssystemer
11. Forberedelse af struktureret dialog med de associerede central- og østeuropæiske lande
12. Hovedprioriteter for det luxembourgske formandskab

**Notat til Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 vedrørende
ECOFIN-mødet den 9. juni 1997**

Dagsordenspunkt: Tredje fase af ØMU - Stabilitets- og vækstpagten

1. ECOFIN forventes på mødet den 9. juni 1997 at skulle færdiggøre teksterne vedrørende Stabilitets- og vækstpagten til brug for Det Europæiske Råds møde i Amsterdam den 16.-17. juni 1997. I denne forbindelse skal Rådet bl.a. tage stilling til Europa Parlamentets eventuelle ændringsforslag til de to forordninger baseret på henholdsvis artikel 103, stk. 5 og artikel 104(C), stk. 14. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Det Europæiske Råd på mødet i Amsterdam forventes at vedtage resolutionen, mens ECOFIN forventes at vedtage de to forordninger umiddelbart efter.
2. På mødet forventes derudover besluttet, hvordan man skal tilbageføre eventuelle sanktionsindtægter (i form af renteafkast af deponeringer samt eventuel bod) til de eurolande, der ikke har et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, jf referatet fra det uformelle ECOFIN-møde den 4.-6. april 1997. Dette vedrører indholdet af artikel 16 i forordningen baseret på artikel 104C(14) om proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud.
3. Forordningen om proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud baserer sig blandt andet på nationalregnskabsdata, der løbende revideres. Det må forventes, at der i lyset heraf vil blive iværksat et arbejde med henblik på en yderligere præcisering af disse data.
4. Der vedlægges et grundnotat om Stabilitets- og vækstpagten.

5. Folketingts Europaudvalg er løbende blevet holdt orienteret om Stabilitets- og vækstpakten. Sagen er således adskillige gange nævnt til orientering og er blevet forelagt til forhandlingsoplæg henholdsvis den 31. maj 1996 og den 8. november 1996. Forud for disse møder har udvalget modtaget notater om sagen.

Grundnotat om Stabilitets- og vækstpakten til Folketingets Europaudvalg

1. Kommissionen fremlagde den 16. oktober 1996 forslag til to forordninger baseret på henholdsvis artikel 103, stk. 5 og artikel 104C, stk. 14. Disse forslag blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. oktober 1996 og har bl.a. ligget til grund for det notat, der blev oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for, at sagen blev forelagt til forhandlingsoplæg på mødet den 8. november 1996.
2. På Det Europæiske Råds møde i Dublin blev der opnået enighed om det politiske indhold af Stabilitets- og vækstpakten, jf. bilag 1 til konklusionerne fra Dublin (Beretning fra Rådet (økonomi- og finansministerne)).
3. Efter Det Europæiske Råds møde i Dublin den 12.-13. december 1996 blev der nedsat en rådsarbejdsgruppe, der har haft til opgave at udmønte de politiske konklusioner i legale tekster.
4. Kommissionen har deltaget i arbejdet i arbejdsgruppen, men valgte at fremlægge egne reviderede versioner af sine forslag til de to forordninger den 19. marts 1997. Disse blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. april 1997.
5. Arbejdsgruppens foreløbige resultater blev drøftet på det uformelle ECOFIN i Noordwijk den 4.-6. april 1997.
6. Resultatet af rådsarbejdsgruppens arbejde er den 7. maj 1997 blevet sendt til Folketingets Europaudvalg i form af kopi af den fælles holdning vedrørende

forordningen baseret på artikel 103, stk. 5 samt kopi af den fælles forståelse vedrørende forordningen baseret på artikel 104C(14).

Disse tekster repræsenterer sagens status, idet der dog fortsat udestår den endelige formulering af, hvordan man skal føre eventuelle renteindtægter af deponeringer og bod tilbage til de eurolande, der ikke har et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud.

Folketingets Europaudvalg har endvidere i fortrolig form modtaget udkast til erklæring fra Det Europæiske Råd om Stabilitets- og vækstpagten.

7. Den første forordning baseret på artikel 103, stk. 5 vedrører en forstærket samordning af den økonomiske politik. Den har primært til formål at sikre en varig konvergens mellem medlemslandene. Forordningen etablerer forordningen et "early warning system" med henblik på at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud. Den forstærkede samordning sker inden for rammerne af bestemmelserne om multilateral overvågning og samordning af den økonomiske politik i Traktatens artikel 103.

Den anden forordning baseret på artikel 104C, stk. 14 omhandler Maastricht-traktatens procedure vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud. I den fastsættes fremgangsmåden ved behandlingen af uforholdsmæssigt store budgetunderskud, og der fastsættes tidsfrister for de beslutninger, som Rådet skal træffe i medfør af Traktatens artikel 104C. Samtidig træffes beslutning om størrelsen af de sanktioner, som de deltagende medlemslande kan blive pålagt, såfremt der ikke træffes tilstrækkelige foranstaltninger for at fjerne uforholdsmæssigt store budgetunderskud.

Danmark, der i kraft af Edinburgh-afgørelsen står uden for den fælles valuta, er ikke omfattet af de sanktioner, som de deltagende medlemslande i sidste instans kan blive pålagt.

For en nærmere gennemgang af indholdet af de to forordninger mv. henvises til vedlagte kopi af kapitel 3 i Økonomiministeriets rapport om Danmark i det økonomiske samarbejde i EU '97.

Kapitel 3

Stabilitets- og vækstpagten

3.1 Sammenfatning

Stabilitets- og vækstpagten vil bidrage til at skabe et solidt grundlag for holdbar vækst og øget beskæftigelse i Europa ved at sikre snævrere samordning af de økonomiske politikker og ved at medvirke til, at uforholdsmæssigt store budgetunderskud undgås.

Stabilitets- og vækstpagten har til formål at styrke troværdigheden omkring budgetdisciplinen. I tredje fase af ØMU er finanspolitikken fortsat de enkelte landes ansvar og kompetance. Samtidig vil alle de lande, der deltager i euroområdet, blive påvirket, hvis et enkelt land ikke overholder budgetdisciplinen. Med stabilitets- og vækstpagten styrkes samarbejdet om at holde budgetdisciplinen, og som et forebyggende element skabes der klarhed om Traktatens bestemmelser om, at et land i sidste instans kan blive pålagt sanktioner, hvis budgetdisciplinen ikke overholdes.

Stabilitets- og vækstpagten har dermed også betydning for opnåelsen af stabile valutakurser. Sunde offentlige finanser bidrager til lave inflationsforventninger og lavere renter, hvilket vil understøtte pengepolitikken i tredje fase.

Stabilitets- og vækstpagtens bestemmelser gennemføres inden for Traktatens rammer, men med disse tekster skabes der klarhed og gennemsigtighed omkring anvendelsen af Traktatens bestemmel-

ser om samordning af den økonomiske politik og proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud.

Alle EU-lande deltager i stabilitets- og vækstpagten. Kun lande, der deltager i euroområdet, er dog omfattet af sanktionsbestemmelserne om, at et land kan blive pålagt at indbetale en rentefri deponering samt at betale en bod.

Danmark, der i kraft af Edinburgh-afgørelsen, står uden for den fælles valuta, er således ikke omfattet af disse sanktionsbestemmelser.

3.2 Baggrunden for stabilitets- og vækstpagten

I 1970'erne oplevede en lang række OECD-lande høje inflationsrater og voksende arbejdsløshed på baggrund af en ekspansiv økonomisk politik og et forkert policy-mix. Disse erfaringer har medført, at den økonomiske politik i de fleste OECD-lande siden starten af 1980'erne har været tilrettelagt efter en stabilitetsorienteret mellemfristet strategi. Det er denne økonomisk-politiske strategi, der ligger til grund for Maastricht-traktatens bestemmelser for det økonomisk-politiske samarbejde og den økonomiske og monetære union med henblik på at nå målene om holdbar økonomisk vækst, fremgang i beskæftigelsen, sunde offentlige finanser og lave inflationsrater.

I følge Traktaten har alle medlemslande fra starten af anden fase af den økonomiske og monetære union, der begyndte den 1. januar 1994, skullet bestræbe sig på at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud.

Fra starten af tredje fase af den økonomiske og monetære union, vil medlemslandene være forpligtet til at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud. Denne forpligtelse gælder også for de lande, der ikke deltager i euroområdet, herunder Danmark.

Storbritannien er dog undtaget fra denne forpligtelse, hvis landet vælger ikke at gå ind i tredje fase.

Et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud er som udgangspunkt et underskud på de samlede offentlige finanser, der overskrider 3 pct. af BNP. En overskridelse af denne referenceværdi på 3 pct. af BNP kan dog godt finde sted uden, at der er tale om et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud. I så fald skal der være tale om en midlertidig og exceptionel overskridelse af referenceværdien. Det er Rådet (af økonomi- og finansministre), der beslutter, hvorvidt et budgetunderskud er uforholdsmæssigt stort.

Baggrunden for forpligtelsen til at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud er, at de lande, der deltager i euroområdet, vil have en fælles pengepolitik, der gennemføres af Den Europæiske Centralbank (ECB). Den primære målsætning for ECB er at sikre prisstabilitet.

Finanspolitikken er derimod stadig national kompetence i tredje fase af den økonomiske og monetære union. Også for de lande der deltager i euroområdet. Dette medfører et potentielt "free-rider" problem, hvor det enkelte land i euroområdet vil kunne føre en for lempelig finanspolitik, uden selv at skulle bære omkostningerne f.eks. i form af en højere rente ved sådan en politik. I tredje fase vil omkostningerne ved et lands lempelige politik blive fordelt på alle de deltagende lande. Derfor har alle de deltagende lande en interesse i at etablere et troværdigt samarbejde omkring sikring af budgetdisciplinen.¹⁾

I tredje fase af ØMU behøver pengepolitikken en passende og vedvarende støtte fra finanspolitikken og andre politikker. Dette er afgørende for euroens stabilitet og en lav rente i Europa til gavn for investeringer og beskæftigelse.

---

1) I publikationen "Danmark i det økonomiske samarbejde i EU '96", juni 1996 fra Økonomiministeriet findes i kapitel 3 en mere uddybende gennemgang af finanspolitikkens rolle i tredje fase af ØMU.

Der har på denne baggrund længe været enighed blandt medlemslandene om, at det er vigtigt at fastholde og styrke budgetdisciplinen i tredje fase af den økonomiske og monetære union.

På Det Europæiske Råds møde i Dublin blev der derfor opnået enighed om det politiske indhold af stabilitets- og vækstpagten, jf. bilag 1 til konklusionerne fra Dublin (Beretning fra Rådet (økonomi- og finansministrene)).

Stabilitets- og vækstpagten sigter på at skabe et holdbart grundlag for vækst og fremgang i Europa. Dette skal opnås gennem snævrere samordning af de økonomiske politikker og ved overskud eller kun små underskud på de offentlige finanser på mellemlang sigt.

Stabilitets- og vækstpagten skaber større troværdighed om samarbejdet om at sikre overholdelse af budgetdisciplinen. Med stabilitets- og vækstpagten skabes klarhed og gennemsigtighed om, hvordan Traktatens bestemmelser i artikel 103 om det økonomiske samarbejde og artikel 104C om proceduren omkring uforholdsmæssigt store budgetunderskud skal implementeres.

Stabilitets- og vækstpagten består af en resolution fra Det Europæiske Råd, der er en politisk erklæring samt to legale tekster (forordninger). Resolutionen skal vedtages af Det Europæiske Råd i Amsterdam, og de to forordninger vil blive vedtaget umiddelbart herefter.

I resolutionen påtager medlemslandene sig en politisk forpligtelse til at overholde den mellemfristede målsætning om en budgetsaldo, der er tæt på balance eller i overskud. Dette skal bringe medlemslandene i stand til at respektere Traktatens krav om at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud også under normale lavkonjunkturer. Målsætningen skal udmøntes i stabilitets- og konvergensprogrammer, jf. neden for.

Den første forordning vedrører en snævrere samordning af den økonomiske politik. Den har primært til formål at sikre en varig konvergens mellem medlemslandene. I denne forbindelse etablerer forordningen et advarselssystem med henblik på at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud. Den forstærkede samordning sker inden for rammerne af bestemmelserne om multilateral overvågning og samordning af den økonomiske politik i Traktatens artikel 103.

Den anden forordning omhandler Maastricht-traktatens procedure vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud. I den fastsættes fremgangsmåden ved behandlingen af uforholdsmæssigt store budgetunderskud, og der fastsættes tidsfrister for de beslutninger, som Rådet skal træffe i medfør af Traktatens artikel 104C. Samtidig træffes beslutning om størrelsen af de sanktioner, som de deltagende medlemslande i sidste instans kan blive pålagt.

Resolutionen fra Det Europæiske Råd giver politiske retningslinier for medlemslandene, Rådet og Kommissionen vedrørende gennemførelsen af stabilitets- og vækstpagten.

3.3 Samordning af de økonomiske politikker

Samordningen af de økonomiske politikker sker på baggrund af Traktatens artikel 103. Den del af stabilitets- og vækstpagten, der sikrer, at denne samordning bliver tættere, er en forordning, der har titlen: "Styrkelse af overvågningen af budgetstillinger og overvågning og samordning af de økonomiske politikker". Forordningen er baseret på Traktatens artikel 103, stk. 5, der indeholder en bemyndigelse til at fastsætte nærmere bestemmelser om den multilaterale overvågning.

Boks 3.1 Traktatens bestemmelser om koordination af den økonomiske politik og den del af stabilitets- og vækstpagten der knytter sig hertil

I. I følge Traktatens artikel 103 skal medlemslandene blandt andet betragte deres økonomiske politikker som et spørgsmål af fælles interesse.

Rådet udarbejder de overordnede økonomiske retningslinier for medlemslandenes og Fællesskabets økonomiske politikker. De overordnede retningslinier er et sæt bredt formulerede vejledende principper for, hvordan medlemslandene bør indrette deres økonomiske politikker. Sådanne er udarbejdet hvert år siden 1993.

Med henblik på at sikre en snævrere samordning af de økonomiske politikker i medlemslandene og sikre en varig konvergens skal Rådet overvåge den økonomiske udvikling i medlemslandene og i Fællesskabet og vurdere, hvorvidt den økonomiske politik er i overensstemmelse med de overordnede retningslinier. Hvis et medlemslands økonomiske politik ikke er i overensstemmelse med de overordnede økonomiske retningslinier, kan Rådet beslutte at rette en henstilling til det pågældende medlemsland. Sådanne henstillinger er ikke bindende for medlemslandet.

Denne artikel forpligter også medlemslandene til at tilsende Kommissionen oplysninger om vigtige foranstaltninger, som de har truffet inden for deres økonomiske politik, samt andre oplysninger som de måtte finde nødvendige.

II. Den del af stabilitets- og vækstpagten der vedrører styrket overvågning af budgetterne og de økonomiske politikker er en forordning, der supplerer ovennævnte bestemmelser ved inden for rammerne af den multilaterale overvågning at:

- skabe grundlag for en forstærket samordning af den økonomiske politik
- kræve fremlæggelse af årlige stabilitets- og konvergensprogrammer for henholdsvis de lande, der deltager i euroområdet og de lande, der ikke deltager i euroområdet
- etablere et "early-warning system", der advarer medlemslandene for at undgå, at de får opbygget et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud
- fastsætte bestemmelser om, at stabilitetsprogrammerne skal indeholde information om den mellemfristede budgetmålsætning om tæt på balance eller i overskud
- bestemme, at konvergensprogrammerne derudover skal omhandle forbindelsen mellem penge- og valutapolitikken og pris- og valutakursstabilitet
- pålægge medlemslandene at offentliggøre deres programmer
- fastsætte, at Rådet skal vurdere programmerne blandt andet med henblik på om:
  - den mellemfristede budgetmålsætning sikrer, at uforholdsmæssigt store budgetunderskud undgås
  - de foranstaltninger, som programmet indeholder, sikrer tilpasningen i retning af det mellemfristede budgetmål
  - medlemslandets økonomiske politik er i overensstemmelse med de overordnede økonomiske retningslinier
- for konvergensprogrammerne skal Rådet desuden vurdere om foranstaltningerne sikrer en holdbar konvergens også vedrørende inflations- og valutakursudviklingen
- bestemme, at Rådet vil rette en ikke-bindende henstilling til medlemslandet med henblik på at undgå et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, hvis budgetsaldoen afviger væsentligt fra den mellemfristede budgetmålsætning.

3.3.1 Traktatens bestemmelser om koordination af den økonomiske politik

I anneks 1 til dette kapitel er Traktatens artikel 103 gengivet. I boks 3.1 findes en kortfattet beskrivelse af indholdet i disse bestemmelser. Det er på baggrund af denne bestemmelse, at Rådet vedtager de overordnede økonomiske retningslinier.

3.3.2 Forordningen om overvågning af budgetterne og de økonomiske politikker

Samarbejdet omkring den økonomiske politik har hidtil bestået i, at der siden 1993 er blevet udarbejdet årlige overordnede retningslinier for medlemslandenes og Fællesskabets økonomiske politik samt, at medlemslandene på frivillig basis har udarbejdet konvergensprogrammer.

Det snævrere samarbejde omkring den økonomiske politik indebærer, at medlemslandene i overensstemmelse med den politiske forpligtelse, de påtager sig i resolutionen fra Det Europæiske Råd, vil præsentere deres mellemfristede målsætning om budgetunderskud, der er tæt på balance eller i overskud. Samtidig vil der blive fokuseret på de mellemfristede målsætninger for den økonomiske politik. Hovedindholdet af forordningen om et snævrere samarbejde omkring den økonomiske politik er gengivet i boks 3.1.

Med forordningen forpligtes medlemslandene til at fremlægge henholdsvis stabilitets- og konvergensprogrammer. Et væsentligt formål med det snævrere samarbejde omkring den økonomiske politik er også, at advare medlemslandene, hvis der er risiko for, at de får opbygget et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud. Blandt andet for at undgå dette kan Rådet afgive henstillinger til et medlemsland.

Forordningen fastsætter minimumskrav til, hvilke oplysninger der skal indgå i stabilitets- og konvergensprogrammer. Hermed skabes større sammenlignelighed i den information, som medlemslandene er forpligtet til at afgive.

Stabilitetsprogrammerne skal primært indeholde information om den mellemfristede budgetmålsætning om tæt på balance eller overskud og den forventede udvikling i gældskvoten.

Konvergensprogrammerne skal for de fleste lande, der ikke er med i euroområdet, tjene det formål, at de kommer til at opfylde konvergenskriterierne, så de kan deltage i euroen. Da Danmark ikke skal deltage i tredje fase af ØMU tjener danske konvergensprogrammer ikke dette formål. Konvergensprogrammerne er bredere i deres fokus end stabilitetsprogrammerne. Ud over information om den mellemfristede budgetmålsætning om tæt på balance eller overskud samt den forventede udvikling for gældskvoten skal konvergensprogrammerne således også indeholde information om målsætningerne for den mellemfristede penge og valutapolitik. Derfor skal konvergensprogrammerne også omhandle forbindelsen mellem penge- og valutapolitikken og pris- og valutakursstabilitet.

Der skal i såvel stabilitets- som konvergensprogrammer være oplysninger om de væsentligste økonomiske nøgletal, om de økonomiske-politiske initiativer og følsomhedsanalyser for så vidt angår budgetsituationen og gældsudviklingen.

Stabilitetsprogrammer fremlægges af de lande, der deltager i euroområdet, mens andre medlemslande, herunder Danmark fremlægger konvergensprogrammer. Det skal bemærkes, at alle lande med undtagelse af Luxembourg allerede i dag fremlægger konvergensprogrammer.

Stabilitets- og konvergensprogrammer skal skabe grundlag for en forstærket samordning af den økonomiske politik, en sikring af

prisstabiliteten og en varig konvergens mellem medlemslandene, der vil være medvirkende til at skabe beskæftigelse.

Et led i den forstærkede samordning af den økonomiske politik er etableringen af et advarselsystem, hvor medlemslandene på et tidligt tidspunkt bliver advaret, hvis der er risiko for, at de får opbygget uforholdsmæssigt store budgetunderskud.

Første gang medlemslandene skal fremsende stabilitets- og konvergensprogrammer i henhold til de nye procedurer, er inden den 1. marts 1999. Derefter skal der årligt fremsendes opdateringer af programmerne. Medlemslandene skal offentliggøre deres programmer.

Når programmerne og opdateringer er fremsendt skal både Kommissionen og den Monetære Komites afløser efter den 1. januar 1999, Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, udarbejde vurderinger af programmerne. På baggrund af disse vurderinger skal Rådet vurdere:

- * Om den mellemfristede budgetmålsætning er forenelig med den sikkerhedsmargin, der er nødvendig for at sikre, at uforholdsmæssigt store budgetunderskud undgås.
- * Om de økonomiske forudsætninger, som programmet er baseret på, er realistiske.
- * Om de foranstaltninger, der træffes og/eller foreslås, er tilstrækkelige til at nå den tilsigtede tilpasning i retning af det mellemfristede budgetmål.
For så vidt angår stabilitetsprogrammerne er denne del specielt rettet mod den mellemfristede budgetmålsætning.
For konvergensprogrammerne skal Rådet også vurdere, hvorvidt foranstaltninger er tilstrækkelige til at opnå holdbar konvergens. Rådets vurdering vil således også fokusere på inflations- og valutakursudviklingen.
- * Om programmerne fremmer en snævrere samordning af den økonomiske politik.

- * Om medlemslandets økonomiske politik er i overensstemmelse med de overordnede økonomiske retningslinier.

Hvis et medlemslands budgetsaldo afviger væsentligt fra den mellemfristede budgetmålsætning, der er fastlagt i stabilitets- eller konvergensprogrammet, vil Rådet, i overensstemmelse med Traktatens artikel 103, stk. 4, rette en henvendelse til det pågældende medlemsland med henblik på at undgå, at der opstår et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud. Hvis budgetafvigelsen fra den mellemfristede målsætning herefter vedvarende forværres, vil Rådet rette en henvendelse til medlemslandet med henblik på at tage foranstaltninger til at genoprette situationen. Sådanne henstillinger kan offentliggøres.

De henstillinger, som Rådet kan rette til et medlemsland i henhold til Traktatens artikel 103 stk. 4, er ikke bindende.

3.4 Uforholdsmæssigt store budgetunderskud

Traktatens bestemmelser vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud fremgår primært af artikel 104C. Den del af stabilitets- og vækstpagten, der indebærer en præcision af disse procedurer har titlen: "Fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud." Forordningen er baseret på Traktatens artikel 104C(14), andet afsnit.²⁾

---

2) Herudover har Rådet vedtaget forordning nr. 3605/93 om gennemførelse af protokollen om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store budgetunderskud. I denne forordning er blandt andet fastsat tidsmæssige bestemmelser for, hvornår et medlemsland skal indberette tal til Kommissionen vedrørende f.eks. det offentlige underskud og den samlede offentlige gæld samt fastsat definitioner på disse størrelser.

Boks 3.2 Traktatens bestemmelser om uforholdsmæssigt store budgetunderskud

Den første bestemmelse i artiklen fastslår, at medlemslandene skal undgå uforholdsmæssigt store underskud. UK vil i kraft af deres protokol til Traktaten ikke være forpligtet til at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud, hvis landet vælger ikke at gå ind i tredje fase. Allerede fra begyndelsen af den anden fase fra den 1. januar 1994 har alle medlemsstater skullet bestræbe sig på, at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud.

Uforholdsmæssigt store budgetunderskud defineres dels i selve Traktaten dels i den nævnte protokol nr. 5. Et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud er som udgangspunkt et underskud på de samlede offentlige finanser, der overskrider 3 pct. af BNP. En overskridelse af denne referenceværdi på 3 pct. af BNP kan dog godt finde sted uden, at der tale om et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud. For at dette kan være tilfældet, skal der være tale om en midlertidig og exceptionel overskridelse af referenceværdien.

Kommissionen skal i tilfælde af et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud eller, hvis der er risiko for, at der opstår et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, forberede en rapport. Det økonomiske og finansielle udvalg skal herefter afgive en udtalelse om Kommissionens rapport. Hvis Kommissionen finder, at der er eller, der kan opstå et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud i et medlemsland, skal den afgive en udtalelse og en henstilling til Rådet.

På baggrund af Kommissionens henstilling er det Rådet (af økonomi- og finansministre), der beslutter, hvorvidt et budgetunderskud er uforholdsmæssigt stort.

Hvis Rådet beslutter, at der er tale om et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, skal Rådet rette en henstilling til det pågældende land, om at bringe situationen til ophør. Hvis en sådan henstilling ikke efterfølges, kan Rådet beslutte at offentliggøre sine henstillinger.

Alle medlemslandene er omfattet af proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud til og med Rådets beslutning om at offentliggøre sine henstillinger. De tiltag, som Rådet herefter kan beslutte at iværksætte i henhold til Traktatens artikel 104c, stk. 9 og 11, hvis det uforholdsmæssigt store budgetunderskud ikke bliver fjernet, kan kun tages over for lande, der deltager i euroområdet. Rådet kan således ikke tage beslutninger, der er rettet mod Danmark, i henhold til disse to stykker.

De tiltag, som Rådet kan tage overfor et deltagende medlemsland i henhold til Traktatens artikel 104C, stk. 9 og 11 omfatter:

- Undlader et deltagende medlemsland fortsat at efterkomme Rådets henstillinger, kan Rådet beslutte at pålægge dette medlemsland at gennemføre foranstaltninger til nedbringelse af underskuddet (stk. 9)
- Såfremt en beslutning, der er taget i henhold til stk. 9 ikke efterleves, kan Rådet blandt andet træffe beslutning om, at det deltagende medlemsland skal indbetale en rentefri deponering eller pålægge landet at betale en bod (stk. 11).

Boks 3.3 Stemmeregler ved Rådets beslutninger i proceduren om uforholdsmæssigt store budgetunderskud

Traktatens bestemmelser om stemmeregler i forbindelse med Rådets beslutninger vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud afhænger af, hvor i proceduren man er. Der gælder følgende:

- Ved vurderingen af, hvorvidt der eksisterer et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, jf. art. 104 C, stk. 6, træffer Rådet beslutning **med kvalificeret flertal**.
- Ved beslutning om at sende en henstilling til det pågældende medlemsland, jf. art. 104 C, stk. 7, og ved konstatering af, hvorvidt henstillingerne er blevet fulgt op af virksomhedsfulde foranstaltninger, jf. art. 104 C, stk. 8, træffer Rådet beslutning **med to tredjedele** af samtlige medlemslandes stemmer **fraregnet** stemmerne fra det berørte medlemsland, (jf. art. 104 C, stk. 13).
- Ved beslutning om at pålægge et medlemsland at træffe foranstaltninger til nedbringelse af underskuddet, jf. art. 104 C, stk. 9, og ved beslutning om at pålægge sanktioner, jf. art. 104 C, stk. 11, træffer Rådet beslutning **med to tredjedele af de deltagende** medlemslandes stemmer **fraregnet** stemmerne fra det berørte medlemsland, (jf. igen art. 104 C, stk. 13). Art. 109 K, stk. 5 sammenholdt med stk. 3 i samme artikel, fastlægger, at kun de deltagende medlemslande kan stemme.
- Ved beslutning om at ophæve nogle eller alle afgørelser efter art. 104 C stk. 6-9 og stk. 11, jf. art. 104 C, stk. 12, træffer Rådet afgørelse **med to tredjedele** af samtlige sine stemmer **fraregnet** stemmerne fra det berørte medlemsland, (jf. art. 104 C, stk. 13).

3.4.1 Traktatens bestemmelser om uforholdsmæssigt store budgetunderskud

I annek 1 til dette kapitel er Traktatens artikel 104C samt protokol nr. 5 gengivet. I boks 3.2 er en kortfattet beskrivelse af disse bestemmelser. Stemmereglerne for Rådet i forbindelse med beslutninger om uforholdsmæssigt store budgetunderskud er afhængige af, hvor langt i proceduren Rådet er nået. Stemmereglerne fremgår af boks 3.3.

Boks 3.4 Tidsplan for proceduren om uforholdsmæssigt store budgetunderskud

I år 1:

- Marts. Senest 1. marts rapporterer medlemslandene om det faktiske offentlige underskud og gæld i det netop forløbne år samt skøn for budgetunderskuddet i det indeværende år.
- Marts-Maj. Kommissionen forbereder en rapport. Herefter udarbejder det økonomiske og finansielle udvalg en udtalelse. Kommissionen skal tage hensyn til denne udtalelse, og hvis den finder, at der er tale om et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud forelægger den Rådet en udtalelse og en henstilling.
- Maj. Rådet beslutter om der foreligger et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud. Hvis Rådet beslutter, at der er tale om et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud retter Rådet samtidig en henstilling til medlemslandet om at bringe situationen til ophør.
- September. Senest 1. september rapporterer medlemslandene om det faktiske offentlige underskud og gæld i det netop forløbne år samt ajourførte skøn for budgetunderskuddet i det indeværende år.
- September. Rådet vurderer om medlemslandet har truffet virkningsfulde foranstaltninger på baggrund af henstillingen fra maj. Er der ikke truffet sådanne foranstaltninger vil Rådet som hovedregel beslutte at offentliggøre sine henstillinger.
- Oktober. Hvis der fortsat ikke er truffet virkningsfulde foranstaltninger vil Rådet pålægge det deltagende medlemsland at træffe foranstaltninger til at nedbringe underskuddet.
- December. Hvis et deltagende medlemsland ikke efterlever pålægget fra oktober vil Rådet iværksætte sanktioner over for dette medlemsland. Hver gang Rådet beslutter at anvende sanktioner over for et deltagende medlemsland, vil det normalt kræve et rentefrit beløb deponeret.

I år 2:

- Marts. Senest 1. marts rapporterer medlemslandene om det faktiske offentlige underskud og gæld i det netop forløbne år samt skøn for budgetunderskuddet i det indeværende år.
- April. Afhængig af udviklingen i budgetunderskuddet kan Rådet beslutte at intensivere sanktionerne, herunder pålæggelse af en ny rentefri deponering. Der kan ikke blive tale om konvertering af det deponerede beløb til en bod. Hvis Rådet vurderer, at medlemslandet har truffet virkningsfulde foranstaltninger, kan Rådet beslutte at ophæve nogle eller alle rådsafgørelser, der er truffet i forbindelse med proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud.
- September. Senest 1. september rapporterer medlemslandene om det faktiske offentlige underskud og gæld i det netop forløbne år samt ajourførte skøn for budgetunderskuddet i det indeværende år.

(fortsættes)

Boks 3.4 Fortsat

I år 3:

- Marts. Senest 1. marts rapporterer medlemslandene om det faktiske offentlige underskud og gæld i det netop forløbne år samt skøn for budgetunderskuddet i det indeværende år.
- April. Afhængig af udviklingen i budgetunderskuddet kan Rådet beslutte at intensivere sanktionerne, herunder pålæggelse af en ny rentefri deponering. Der kan ikke blive tale om konvertering af det deponerede beløb til en bod. Hvis Rådet vurderer, at medlemslandet har truffet virkningsfulde foranstaltninger, kan Rådet beslutte at ophæve nogle eller alle rådsafgørelser, der er truffet i forbindelse med proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud.
- September. Senest 1. september rapporterer medlemslandene om det faktiske offentlige underskud og gæld i det netop forløbne år samt ajourførte skøn for budgetunderskuddet i det indeværende år.
- December. Hvis det uforholdsmæssigt store budgetunderskud efter Rådets opfattelse ikke er blevet korrigeret, beslutter Rådet normalt at konvertere den første rentefri deponering til en bod.

3.4.2 Forordningen om uforholdsmæssigt store budgetunderskud

Med forordningen om fremskyndelse og afklaring af procedurerne vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud skabes klarhed om fremgangsmåden ved behandlingen af uforholdsmæssigt store budgetunderskud, og der fastsættes tidsfrister for de beslutninger, som Rådet skal træffe i medfør af artikel 104C. I boks 3.4 er en skematisk oversigt over tidsplanen for proceduren om uforholdsmæssigt store budgetunderskud.

Samtidig fastlægges størrelsen af de sanktioner, som de deltagende medlemslande i sidste instans kan blive pålagt samt, hvordan indtægter fra sådanne skal behandles i forhold til EU-budgettet.

Baggrunden for disse detaljerede procedurer er et ønske om at skabe klarhed, gennemsigtighed og forudsigelighed omkring behandlingen af uforholdsmæssigt store budgetunderskud. Forudsigeligheden i proceduren er også med til at skabe troværdighed om denne, da alle på forhånd er vidende om de sanktioner,

der i sidste instans kan pålægges et medlemsland, der vedvarende undlader at efterkomme Rådets henstillinger.

Sagen om mælkekvoter er en illustration af de problemer, der kan opstå, når der er usikkerhed om sanktioner ved manglende overholdelse af de fælles regler. I denne sag undlod specielt et enkelt land at respektere dets kvote. Der kunne imidlertid ikke opnås enighed om sanktioner, fordi sådanne ikke var fastsat på forhånd.

Rådets første beslutning i proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud er, hvorvidt et budgetunderskud er uforholdsmæssigt stort.

Et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud er i henhold til Traktatens bestemmelser som udgangspunkt et budgetunderskud på mere end 3 pct. af BNP. Et underskud på mere end 3 pct. af BNP behøver imidlertid ikke at være uforholdsmæssigt stort, hvis der er tale om exceptionelle og midlertidige omstandigheder.

I forordningen defineres Traktatens bestemmelse om "exceptionel" som værende en usædvanlig situation, der er uden for medlemslandets kontrol, og som har en væsentlig indflydelse på medlemslandets offentlige finanser. Det er også en exceptionel situation, hvis der er tale om en alvorlig økonomisk nedgang. Såfremt der er tale om et reelt fald i BNP på mindst 2 pct. årligt skal Kommissionen vurdere overskridelsen af budgetunderskudskriteriet som exceptionelt.

Der er således ikke tale om, at man i forordningen forsøger at etablere en liste over, hvilke situationer der kan karakteriseres som exceptionelle.

Traktatens bestemmelser om, at et underskud kan betragtes som midlertidigt, defineres også. En overskridelse af referenceværdien kan således betragtes som midlertidig, hvis Kommissionens budgetprognoser viser, at underskuddet vil falde under reference-

værdien efter afslutningen på den usædvanlige situation - som nævnt ovenfor - eller efter afslutningen på den alvorlige økonomiske nedgang.

Forordningen bestemmer, at Rådet, når det træffer beslutning om, hvorvidt der er tale om et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, skal tage hensyn til alle betragtninger, som det pågældende medlemsland måtte have. Dette kan f.eks. omfatte yderligere forhold, der indikerer, at et reelt fald i BNP er exceptionelt uanset, at det ikke er på 2 pct. At faldet ikke desto mindre er exceptionelt kan f.eks. skyldes, at faldet er opstået meget pludseligt eller, at der har været tale om et større samlet fald i forhold til den tidligere trend. I Det Europæiske Råds resolution forpligter medlemslandene sig til som hovedregel kun at argumentere for dette, hvis faldet i reelt BNP er på mere end 0,75 pct.-point, jf. nedenfor.

I forordningen fastsættes, at Rådet skal beslutte, hvorvidt der eksisterer et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud senest 3 måneder efter, at medlemslandene har indberettet tal for deres budgetunderskud. Inden da skal:

- * Kommissionen have udarbejdet en rapport.
- * Det Økonomiske og Finansielle Udvalg (Den Monetære Komites afløser i tredje fase) skal have formuleret en udtalelse.
- * Endvidere skal Kommissionen blandt andet på baggrund af udtalelsen fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg have formuleret en udtalelse og en henstilling til Rådet.

Hvis Rådet på denne baggrund beslutter, at der er tale om et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, skal det på samme tidspunkt afgive en henstilling til det pågældende medlemsland. Rådet skal i henstillingen:

- * Give medlemslandet en frist til at tage virkningsfulde foranstaltninger. Fristen kan maksimalt være på fire måneder.

- * Fastsætte en frist for medlemslandet til at fjerne det uforholdsmæssigt store budgetunderskud. Denne frist skal være året efter, at det uforholdsmæssigt store budgetunderskud er blevet identificeret, med mindre specielle forhold gør sig gældende.

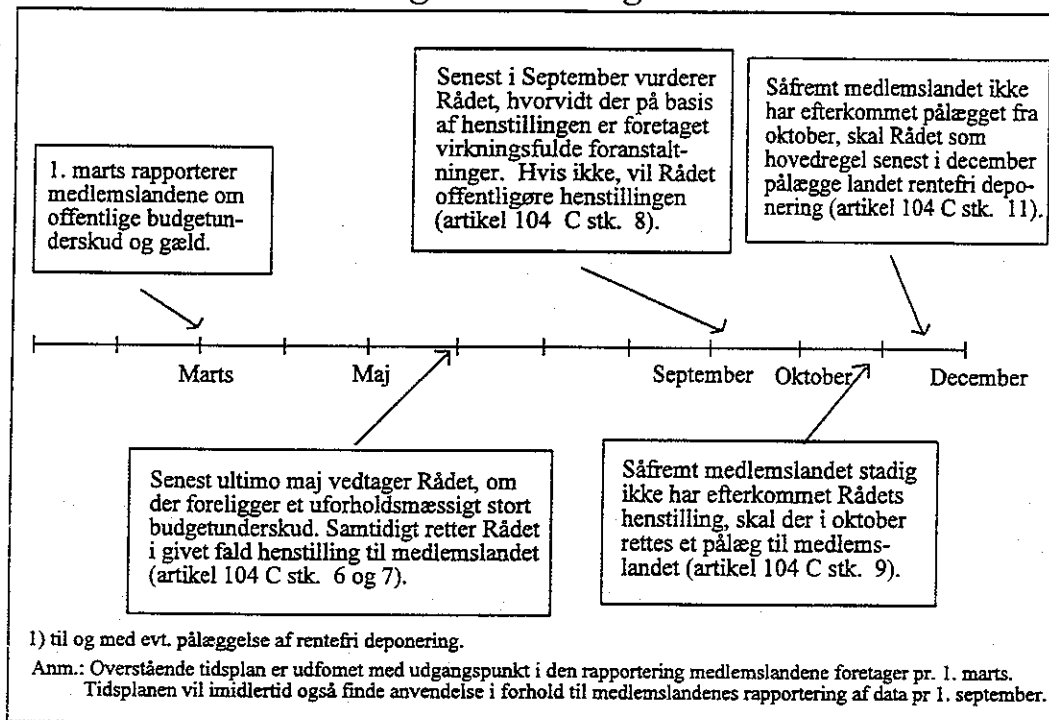
De næste trin i proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud indebærer, at Rådet skal vurdere, hvorvidt et medlemsland gennemfører virkningsfulde foranstaltninger til at fjerne det uforholdsmæssigt store budgetunderskud. Virkningsfulde foranstaltninger skal i denne forbindelse forstås som økonomisk-politiske indgreb, der sandsynliggør, at det uforholdsmæssigt store budgetunderskud vil blive fjernet.

Det er væsentligt at påpege, at Rådets vurdering om, hvorvidt et land tager virkningsfulde foranstaltninger går på om virkningerne er tilstrækkelige og ikke, hvordan virkningerne opnås. Finanspolitikken er således stadigvæk nationalt ansvar og kompetance i tredje fase af ØMU, og det er de enkelte lande, der beslutter, hvordan de nødvendige virkninger skal tilvejebringes.

Hvis det pågældende medlemsland ikke tager virkningsfulde foranstaltninger inden for den nævnte frist på fire måneder, kan Rådet offentliggøre sin henstilling.

På dette trin i proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud må det forventes, at der ud over de formelle procedurer i Rådet, også vil komme en reaktion fra de finansielle markeders side. Hvis Rådet når så langt i proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud, at en henstilling til et medlemsland offentliggøres, vil de finansielle markeder få information om, at medlemslandet ifølge Rådets vurdering ikke har gennemført virkningsfulde foranstaltninger for at nedbringe underskuddet. En reaktion fra de finansielle markeder kan f.eks. være at kræve højere rente på det pågældende medlemslands statsobligationer.

Figur 3.1 Eksempel på tidsplan for proceduren om uforholdsmæssigt store budgetunderskud¹.

Senest en måned efter, at Rådet har besluttet, at der ikke er blevet taget virkningsfulde foranstaltninger, skal Rådet pålægge det deltagende medlemsland at træffe foranstaltninger til at reducere underskuddet.

Hvis et deltagende medlemsland fortsat undlader at reducere underskuddet, skal Rådet træffe beslutning om at pålægge sanktioner i overensstemmelse med Traktatens artikel 104C(11). Beslutning om pålæggelse af sanktioner skal træffes senest 10 måneder efter indberetningsdatoerne i den oven for nævnte forordning.

I figur 3.1 er en skematisk oversigt over det tidsmæssige forløb af proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud i tilfælde af, at et medlemsland på intet tidspunkt træffer tilstrækkelige foranstaltninger til, at proceduren standses af Rådet, jf. nedenfor.

Når Rådet beslutter at pålægge sanktioner i henhold til artikel 104C(11), skal det som hovedregel beslutte at pålægge det deltagende medlemsland at indbetale en rentefri deponering.

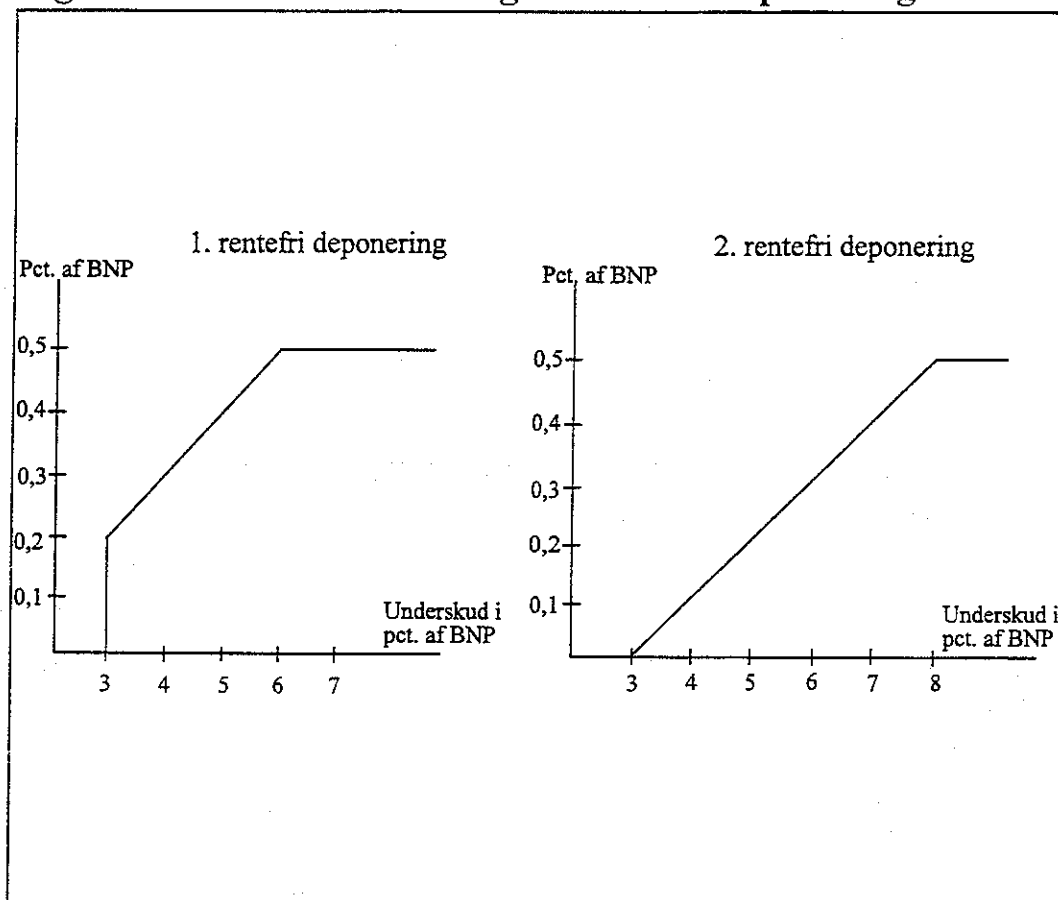
Størrelsen af den rentefri deponering bestemmes som et fast grundbeløb på 0,2 pct. af BNP samt et variabelt beløb på 0,1 pct. af BNP per pct.point underskuddet overstiger referenceværdien på 3 pct. af BNP. Et budgetunderskud på 4 pct. af BNP vil således medføre en rentefri deponering på 0,3 pct. af BNP. Der vil endvidere være et loft for den rentefri deponering på 0,5 pct. af BNP.

Hvis det deltagende medlemsland året efter, at det er blevet pålagt at indbetale en rentefri deponering, fortsat har et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, vil det blive pålagt at indbetale yderligere en rentefri deponering. I denne situation bortfalder det faste grundbeløb på 0,2 pct. af BNP, således at deponeringen vil blive bestemt som 0,1 pct. af BNP per pct.point underskuddet overstiger referenceværdien på 3 pct. af BNP. Et fortsat budgetunderskud på 4 pct. af BNP vil således medføre en ny deponering på 0,1 pct. af BNP. I denne situation vil der også være et loft på 0,5 pct. af BNP for den rentefrie deponering. Dette loft nåes således ved et underskud på 8 pct. af BNP.

I figur 3.2 vises størrelsen af henholdsvis den 1. og den 2. rentefrie deponering som funktion af budgetunderskuddet.

Hvis det uforholdsmæssigt store budgetunderskud ikke er blevet fjernet to år efter, at landet er blevet pålagt at indbetale en første rentefri deponering, vil denne deponering som hovedregel blive ændret til en bod.

I den 2 årige periode der går, fra et land måtte blive pålagt at indbetale en rentefri deponering og indtil, at denne konverteres til en bod, vil de reelle omkostningerne for det pågældende medlemsland være det rentetab, som landet lider ved at have deponeret et rentefrit beløb.

Figur 3.2 Størrelsen af 1. og 2. rentefri deponering.

Rådet kan, hvis det pågældende medlemsland handler i overensstemmelse med Rådets henstillinger eller pålæg, når som helst beslutte at stille proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud i bero. Hvis proceduren er stillet i bero, vil den periode, hvor beslutningen er stillet i bero, ikke blive medregnet i forbindelse med overholdelse af de nævnte tidsfrister.

Træffer Rådet beslutning om, at der ikke længere eksisterer et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud, skal alle sanktioner ophæves. I sådanne tilfælde vil rentefri deponeringer blive betalt tilbage til det pågældende deltagende medlemsland. En eventuel bod vil dog ikke blive tilbagebetalt.

De rentefri deponeringer samt bod vil blive indbetalt til Fællesskabets budget på en særlig konto. Renteafkast af deponeringer og

bod vil blive ført tilbage til de lande i euroområdet, der ikke har et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud.

3.5 Resolutionen om Stabilitets- og vækstpagten

Resolutionen fra Det Europæiske Råd er en politisk erklæring, hvor medlemslandene, Kommissionen og Rådet påtager sig politiske forpligtelser.

I resolutionen bekræftes betydningen af, at de offentlige finanser forbliver sunde, fordi man herved styrker forudsætningerne for en stærk og vedblivende vækst som fremmer jobskabelsen. Det påpeges også, at det er nødvendigt at sikre, at de nationale budgetpolitikker underbygger de stabilitetsorienterede monetære politikker.

Det bemærkes, at stabilitets- og vækstpagten ikke på nogen måde ændrer betingelserne for at komme med i tredje fase af den økonomiske og monetære union, hvad enten deltagelsen sker med første gruppe eller senere. Endvidere påpeges, at medlemslandene fortsat vil være ansvarlige for deres nationale budgetpolitikker inden for Traktatens bestemmelser, og at det er dem, der træffer de nødvendige foranstaltninger til at opfylde deres forpligtelser.

Kommissionen og Rådet forpligter sig med resolutionen til en så hurtig og effektiv gennemførelse af procedurerne vedrørende uforholdsmæssigt store budgetunderskud som muligt.

I resolutionen opfordres Rådet til at henstille til et medlemsland at korrigere et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud så hurtigt som muligt og senest et år efter, at underskuddet er konstateret, med mindre der foreligger særlige omstændigheder. Rådet opfordres også til altid at pålægge et medlemsland sanktioner, med mindre landet tager de fornødne skridt til at bringe det uforholdsmæssigt store budgetunderskud ud af verden.

Tabel 3.1 Hvornår har landene oplevet fald i realt BNP på mindst 2 pct.-point (1961-1996).

ÅR	LANDE	
1974	Grækenland	(-3,6)
1975	Italien	(-2,1)
1975	Luxembourg	(-6,6)
1975	Portugal	(-4,3)
1991	Finland	(-7,1)
1991	UK	(-2,0)
1992	Finland	(-3,6)
1993	Sverige	(-2,2)

Medlemslandene påtager sig for deres del, at respektere en mellemfristet budgetmålsætning om at stile mod en situation med tæt på ligevægt eller overskud på de offentlige budgetter.

Medlemslandene forpligter sig også til som hovedregel alene at bedømme et fald i BNP som værende alvorligt, hvis det er tale om et realt fald på mere end 0,75 pct. af BNP.

3.6 Fald i realt BNP på mere end 2 pct.

I forordningen om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud fremgår det som omtalt, at en økonomisk nedgang som hovedregel kun betragtes som exceptionel, hvis der er tale om et realt fald i BNP på mindst 2 pct. årligt. I tabel 3.1 er angivet, hvor ofte EU-landene har oplevet fald i realt BNP på mindst 2 pct.-point i perioden 1961-1996. Heraf ses det, at fald i real BNP på mindst 2 pct.-point er forekommet 8 gange for de 15 medlemslande i denne periode.

Tabel 3.2 Hvornår har landene oplevet fald i realt BNP på mellem 0,75 pct.-point og 2 pct.-point (1961-1996).

ÅR	LANDE	
1974	Danmark	(-0,9)
1974	UK	(-1,4)
1975	Belgien	(-1,5)
1975	Vesttyskland	(-1,3)
1977	Sverige	(-1,6)
1980	UK	(-1,6)
1981	Belgien	(-1,6)
1981	Danmark	(-0,9)
1981	UK	(-1,3)
1982	Vesttyskland	(-0,9)
1982	Holland	(-1,2)
1984	Portugal	(-1,9)
1991	Sverige	(-1,1)
1992	Sverige	(-1,4)
1993	Belgien	(-1,4)
1993	Tyskland	(-1,1)
1993	Grækenland	(-1,0)
1993	Spanien	(-1,2)
1993	Frankrig	(-1,3)
1993	Italien	(-1,2)
1993	Portugal	(-1,2)
1993	Finland	(-1,2)

I erklæringen fra Det Europæiske Råd forpligter medlemslandene sig politisk til som hovedregel alene at bedømme et fald i BNP som værende alvorligt, hvis der er tale om et realt fald på mere end 0,75 pct. af BNP. I tabel 3.2 er angivet, hvilke lande, der har oplevet fald i realt BNP på mellem 0,75 pct.-point og 2 pct.-point i perioden 1961-1996. Det ses heraf, at EU-landene i 22 tilfælde har oplevet reale fald i BNP i dette interval i denne periode.

Anneks

Art. 103.

[Koordinering af den økonomiske politik, overvågning]

1. Medlemsstaterne betragter deres økonomiske politikker som et spørgsmål af fælles interesse og samordner dem i Rådet i overensstemmelse med artikel 102 A.
2. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på grundlag af en henstilling fra Kommissionen, udarbejder et udkast til de overordnede retningslinjer for Medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker og forelægger sine resultater for Det Europæiske Råd.
Det Europæiske Råd drøfter på grundlag af denne rapport fra Rådet en konklusion med hensyn til de overordnede retningslinjer for Medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker.
På grundlag af denne konklusion vedtager Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal, en henstilling, hvori disse overordnede retningslinjer er fastlagt. Rådet underretter Europa-Parlamentet om sin henstilling.
3. For at sikre en snævrere samordning af de økonomiske politikker og en varig konvergens mellem Medlemsstaternes økonomiske resultater, skal Rådet på grundlag af rapporter fra Kommissionen overvåge den økonomiske udvikling i hver Medlemsstat og i Fællesskabet samt de økonomiske politikkers overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der er omhandlet i stk. 2, og regelmæssigt foretage en samlet bedømmelse.
Med henblik på denne multilaterale overvågning tilsender Medlemsstaterne Kommissionen oplysninger om vigtige foranstaltninger, som de har truffet inden for deres økonomiske politik, samt andre oplysninger, som de måtte finde nødvendige.
4. Viser det sig i forbindelse med den i stk. 3 nævnte fremgangsmåde, at en Medlemsstats økonomiske politik ikke er i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der er omhandlet i stk. 2, eller at der er risiko for, at den bringer Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde i fare, kan Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på grundlag af en henstilling fra Kommissionen, rette de nødvendige henstillinger til den pågældende Medlemsstat. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, kan beslutte at offentliggøre sine henstillinger.
Formanden for Rådet og Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet om resultaterne af den multilaterale overvågning. Formanden for Rådet kan opfordres til at give møde i Europa-Parlamentets kompetente udvalg, hvis Rådet har offentliggjort henstillingerne.
5. Rådet, der træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 189 C, kan vedtage nærmere bestemmelser for den multilaterale overvågningsprocedure, der er omhandlet i stk. 3 og 4 i nærværende artikel.

Art. 104.C.**[Overvågning af medlemsstaternes hæftelse]**

1. Medlemsstaterne skal undgå uforholdsmæssigt store offentlige underskud.
2. Kommissionen overvåger udviklingen i Medlemsstaternes budgetsituation og i deres offentlige gæld med henblik på at identificere alvorlige fejl. Den skal navnlig undersøge, om budgetdisciplinen overholdes på grundlag af følgende to kriterier:
  - a) hvorvidt den procentdel, som det forventede eller faktiske offentlige underskud udgør af bruttonationalproduktet, overstiger en given referenceværdi, medmindre
    - denne procentdel er faldet væsentligt og vedvarende og har nået et niveau, der ligger tæt på referenceværdien;
    - eller overskridelsen af referenceværdien kun er exceptionel og midlertidig, og nævnt procentdel fortsat ligger tæt på referenceværdien;
  - b) hvorvidt den procentdel, som den offentlige gæld udgør af bruttonationalproduktet, overstiger en given referenceværdi, medmindre denne procentdel mindskes tilstrækkeligt og nærmer sig referenceværdien med en tilfredsstillende hastighed. Referenceværdierne er fastsat i den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til denne Traktat.
3. Hvis en Medlemsstat ikke opfylder kravene i forbindelse med et af eller begge disse kriterier, udarbejder Kommissionen en rapport. I Kommissionens rapport tages der ligeledes hensyn til, om det offentlige underskud overstiger de offentlige investeringsudgifter, samt til alle andre relevante forhold, herunder Medlemsstatens økonomiske og budgetmæssige situation på mellemlang sigt. Kommissionen kan ligeledes udarbejde en rapport, hvis den, selv om kravene efter kriterierne er opfyldt, er af den opfattelse, at der er risiko for et uforholdsmæssigt stort underskud i en Medlemsstat.
4. Det i artikel 109 C omhandlede udvalg afgiver udtalelse om Kommissionens rapport.
5. Hvis Kommissionen finder, at der er eller kan opstå et uforholdsmæssigt stort underskud i en Medlemsstat, skal den afgive en udtalelse til Rådet.
6. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på grundlag af en henstilling fra Kommissionen og under hensyntagen til de bemærkninger, som den pågældende Medlemsstat måtte ønske at fremsætte, fastslår efter en generel vurdering om der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud.
7. Fastslås det i henhold til stk. 6, at der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud, retter Rådet henstillinger til den pågældende Medlemsstat med henblik på at bringe denne situation til ophør inden for en given frist. Disse henstillinger offentliggøres ikke, jfr. dog stk. 8.
8. Konstaterer Rådet, at dets henstillinger ikke er fulgt op af virkningsfulde foranstaltninger inden for den fastsatte frist, kan det offentliggøre sine henstillinger.
9. Undlader en Medlemsstat fortsat at efterkomme Rådets henstillinger, kan Rådet beslutte at pålægge Medlemsstaten inden for en bestemt frist at træffe foranstaltninger til den nedbringelse af underskuddet, som Rådet skønner nødvendig for at rette op på situationen. I et sådant tilfælde kan Rådet anmode den pågældende Medlemsstat om at forelægge rapporter i henhold til en bestemt tidsplan for at undersøge denne Medlemsstats tilpasningsbestræbelser.

10. Den i artikel 169-170 fastsatte klageret kan ikke udøves i forbindelse med stk. 1-9 i nærværende artikel.
11. Så længe en Medlemsstat ikke efterkommer en beslutning, der er truffet i overensstemmelse med stk. 9, kan Rådet beslutte at anvende eller forstærke, alt efter situationen, en eller flere af følgende foranstaltninger;
  - kræve, at den pågældende Medlemsstat offentliggør yderligere oplysninger, der skal specificeres af Rådet, før den udsteder obligationer og andre værdipapirer;
  - opfordre Den Europæiske Investeringsbank til at tage sin udlånspolitik over for den pågældende Medlemsstat op til fornyer overvejelse;
  - kræve, at den pågældende Medlemsstat deponerer et ikke-rentebærende beløb af en passende størrelse hos Fællesskabet, indtil det uforholdsmæssigt store underskud efter Rådets opfattelse er blevet korrigeret;
  - pålægge bod af en passende størrelse.

Formanden for Rådet underretter Europa-Parlamentet om de afgørelser, der er truffet.

12. Rådet ophæver nogle af eller alle sine afgørelser som omhandlet i stk. 6-9 og stk. 11, i det omfang det uforholdsmæssigt store underskud i den pågældende Medlemsstat efter Rådets opfattelse er blevet korrigeret. Hvis Rådet tidligere er fremkommet med offentlige henstillinger, fremsætter det, så snart afgørelsen efter stk. 8 er ophævet, en offentlig erklæring om, at der ikke længere er et uforholdsmæssigt stort underskud i den pågældende Medlemsstat.
13. Når Rådet træffer de i stk. 7-9 og stk. 11 og 12 nævnte afgørelser, træffer det afgørelse på grundlag af en henstilling fra Kommissionen med et flertal på to tredjedele af sine medlemmers stemmer som vægtet i henhold til artikel 148, stk. 2, idet stemmer afgivet af den berørte Medlemsstat dog ikke medregnes.
14. Den protokol om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, der er knyttet som bilag til denne Traktat, indeholder yderligere bestemmelser vedrørende gennemførelsen af den procedure, der er beskrevet i denne artikel.

Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og ECB, vedtager passende bestemmelser, som derefter erstatter ovennævnte protokol.

Med forbehold af de øvrige bestemmelser i dette stykke fastsætter Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, inden den 1. januar 1994 de nærmere regler og definitioner for anvendelsen af bestemmelserne i nævnte protokol.

PROTOKOL (nr.5) om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud

De Høje Kontraherende Parter,
som ønsker at fastsætte nærmere bestemmelser for proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, som nævnt i artikel 104 C i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

er blevet enige om følgende bestemmelser, der er knyttet som bilag til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab:

- Art. 1.** De referenceværdier, der er nævnt i Traktatens artikel 104 C, stk. 2, er:
- 3% for den andel, som det forventede eller faktiske offentlige underskud udgør af bruttonationalproduktet i markedspriser,
  - 60% for den andel, som den offentlig gæld udgør af bruttonationalproduktet i markedspriser.
- Art. 2.** I Traktatens artikel 104 C og i denne protokol fastslås ved:
- offentlig: den samlede offentlige sektor, dvs. centralregeringen, regionale eller lokale myndigheder samt sociale sikringsordninger, med undtagelse af kommercielle transaktioner, som defineret i det europæiske nationalregnskabssystem,
  - underskud: nettolåntagning, som defineret i det europæiske nationalregnskabssystem,
  - investering: faste bruttoinvesteringer, som defineret i det europæiske nationalregnskabssystem,
  - gæld: den samlede bruttogæld til pålydende værdi, der er udestående ved årets afslutning, og som er konsolideret mellem og inden for sektorerne i den samlede offentlig sektor som defineret i første led.
- Art. 3.** For at sikre, at proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud fungerer effektivt, er Medlemsstaternes regeringer i henhold til denne procedure ansvarlige for underskuddet i den samlede offentlige sektor som defineret i artikel 2, første led. Medlemsstaterne sørger for, at nationale procedurer på budgetområdet sætter dem i stand til at opfylde deres forpligtelser inden for dette område, som de følger af denne Traktat. Medlemsstaterne underretter straks og regelmæssigt Kommissionen om deres forventede og faktiske underskud og om niveauerne for deres gæld.
- Art. 4** Kommissionen tilvejebringer de statistiske data, der skal benyttes med henblik på anvendelsen af denne protokol.

Notat til møde i Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 forud for ECOFIN-mødet den 9. juni 1997

Dagsordenspunkt: Den legale basis for euro

Dette notat supplerer notatet til mødet i Folketingets Europaudvalg den 8. november 1996 vedrørende den legale basis for euro. Der blev på mødet blandt andet indhentet forhandlingsmandat vedrørende forordningen "Proposal for a Council Regulation on the introduction of the euro" med hjemmel i traktatens artikel 109 L stk. 4. Forslaget til forordningen tjener til, at man allerede nu fastlægger indholdet af lovgivningen vedrørende den legale basis for euro, således at der skabes klarhed over, hvad der skal vedtages, når deltagerkredsen i den fælles valuta kendes.

Det Europæiske Råd i Dublin godkendte ECOFIN-rapporten om forberedelse af tredje fase af ØMU. I Rådskonklusionerne fra Dublin hedder det endvidere, at der skulle arbejdes videre med artikel 8 stk. 4 i "Proposal for a Council Regulation on the introduction of the euro", vedrørende redenominering af udestående gæld.

Dette arbejde er nu færdiggjort i form af et forslag til præcisering af forordningens artikel 8 stk. 4. Præciseringen fastslår, at udenlandske gældsudstedere, der har udestående gæld udtrykt i et euro-lands valuta, har ret - men ikke pligt - til at redenominere den udestående gæld til euro, så snart euro-landet selv har påbegyndt en redenominering til euro af udestående gæld.

Både private og offentlige udstedere af gæld, anvender i dag i høj grad andre landes valutaer. Den danske stat udsteder eksempelvis obligationer i D-Mark og ECU.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsmandat den 8. november 1996 og den 29. november 1996.

Notat til møde i Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 forud for ECOFIN-mødet den 9. juni 1997

Dagsordenspunkt: Udkast til resolution fra Det Europæiske Råd i Amsterdam vedrørende den nye valutakursmekanisme for ikke-deltagende medlemsstater - ERM2.

Udkastet til resolution vedlægges til orientering.

Resolutionen udmønter den enighed, der blev opnået på Det Europæiske Råd i Dublin, om at der skal etableres en valutakursmekanisme - ERM2 - mellem euro-landene og medlemslande uden for den fælles valuta.

Deltagelse i den nye valutakursmekanisme bliver frivillig for out-landene.

Grundlaget for ERM2 vil blive resolutionen fra Det Europæiske Råd i Amsterdam, men praktisk gennemføres arrangementet ved aftaler mellem ECB og medlemslandenes centralbanker, det vil sige efter samme grundprincipper som EMSen.

Udkastet til resolution indebærer blandt andet, at der fastsættes et standardudsvingsbånd på ± 15 pct. mellem euroen og centralkursen for valutaer fra de out-lande, der ønsker at deltage i ERM2. Dette svarer til de nuværende bånd, idet det nye arrangement dog er baseret på "hub and spoke" (centralkursen fastsættes kun over for euro).

Intervention vil ske automatisk ved udsvingsgrænserne og er i princippet ubegrænset, dog kan ECB og centralbankerne i de øvrige lande, der deltager

i ERM2, suspendere interventionen, hvis den bringer deres primære målsætninger i fare.

Det foreliggende udkast til resolution sikrer, at det bliver muligt for out-lande at indgå aftale om tættere valutasamarbejde, herunder snævrere bånd, med euro-området.

I beslutningsproceduren i forbindelse med en aftale om snævrere bånd lægges der i udkastet op til, at kun de lande (euro-landene og det pågældende out-land), der påtager sig forpligtelser, får stemmeret. De øvrige lande uden for euroen (samt Kommissionen) tager del i proceduren, men har ikke stemmeret og kan således ikke blokere for en aftale, de ikke selv er en del af. Beslutningsproceduren er derved i overensstemmelse med de grundlæggende træk ved det nuværende EMS-samarbejde.

Dette notat supplerer notatet vedrørende forbindelserne mellem euro-området og ikke-deltagende medlemslande til mødet i Folketingets Europaudvalg 8. november 1996.

BILAGUDKAST TIL DET EUROPÆISKE RÅDS RESOLUTION

om indførelse af en valutakursmekanisme i tredje fase af
Den Økonomiske og Monetære Union

Amsterdam,

den 16. juni 1997

På grundlag af den enighed, der blev opnået på samlingerne i Firenze og Dublin, har Det Europæiske Råd i dag vedtaget følgende:

DER INDFØRES EN VALUTAKURSMEKANISME, NÅR TREDJE FASE AF
DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE UNION INDLEDES DEN 1. JANUAR 1999.

Når tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union indledes, efterfølges det europæiske monetære system af valutakursmekanismen som fastlagt i denne resolution. De operationelle procedurer vil blive fastlagt i en aftale mellem Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker i de medlemsstater, der ikke deltager i euroområdet.

Valutakursmekanismen relaterer medlemsstatsvalutaer, der ikke deltager i euroområdet, til euroen. Euroen vil være centret i den nye mekanisme. Mekanismen vil fungere inden for den fornødne ramme for de stabilitetsorienterede politikker i henhold til EF-traktaten, som Den Økonomiske og Monetære Union er baseret på.

1. PRINCIPPER OG MÅLSÆTNINGER

- 1.1. Det er en forudsætning for vedvarende valutakursstabilitet, at der til stadighed er konvergens med hensyn til de fundamentale økonomiske forhold. Med henblik herpå skal alle medlemsstater i tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union føre en disciplineret og ansvarlig monetær politik med det sigte at opretholde prisstabilitet. En forsvarlig finans- og strukturpolitik i alle medlemsstater er mindst lige så væsentlig en forudsætning for at opnå vedvarende valutakursstabilitet.
- 1.2. Stabile økonomiske forhold er en forudsætning for, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, og at investeringerne, væksten og beskæftigelsen kan øges, og er derfor i alle medlemsstaters interesse. Det indre marked må ikke bringes i fare som følge af reale valutakursuligevægte eller for store nominelle valutakursfluktuationer mellem euroen og de øvrige EU-valutaer, hvilket ville forstyrre handelsstrømmene mellem medlemsstaterne. Endvidere er hver medlemsstat i henhold til artikel 109 M i traktaten forpligtet til at behandle sin valutakurspolitik som et spørgsmål af fælles interesse. I henhold til EF-traktatens artikel 103 skal Rådet overvåge medlemsstaternes makroøkonomiske politik bl.a. med henblik på at undgå sådanne valutakursuligevægte eller -fluktuationer.
- 1.3. Valutakursmekanismen vil bidrage til at sikre, at medlemsstater uden for euro-området, der deltager i mekanismen, lægger deres politik an på stabilitet, vil skabe konvergens og vil dermed styrke deres bestræbelser på at indføre euroen. Mekanismen vil for disse medlemsstater udgøre et referencegrundlag for gennemførelsen af en forsvarlig økonomisk politik i almindelighed og en monetær politik i særdeleshed. Mekanismen vil samtidig også medvirke til at beskytte disse og de medlemsstater, der indfører euroen, mod uberettiget pres på valutakursmarkederne. Valutakursmekanismen vil i sådanne tilfælde kunne bidrage til, at medlemsstater uden for euro-området, der deltager i mekanismen, når deres valutaer kommer under pres, kan kombinere passende politiktiltag, herunder renteindgreb, med koordineret intervention.
- 1.4. Mekanismen vil også bidrage til at sikre, at medlemsstater, der tilstræber at indføre euroen efter den 1. januar 1999, behandles på samme måde som de medlemsstater, der fra starten indførte euroen, under overholdelse af konvergenskriterierne.

Notat til møde i Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 forud for ECOFIN-mødet den 9. juni 1997

Dagsordenspunkt: Rapport fra Rådet til Det Europæiske Råd i Amsterdam om implementeringen af de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker for 1996.

Rapporten refererer kortfattet den økonomiske udvikling i 1996 i medlemslandene, og vurderer om medlemslandenes økonomiske politikker følger de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker for 1996.

Året 1996 var kendetegnet af en gradvis forbedring af konjunktursituationen i EU-landene, omend der er forskelle på udviklingen i de enkelte medlemslande. Rapporten peger på, at især lande, der har opnået stabil lav inflation, og som overholder konvergenskravet for offentlige underskud, oplever vækst og fald i arbejdsløsheden.

Inflationen faldt i løbet af 1996, og for de fleste lande er der nu tale om en stabil og lav inflation, der bliver understøttet af moderate lønstigninger.

På valutakursområdet var 1996 kendetegnet ved stigende stabilitet inden for ERM. Finland og Italien trådte ind i ERM i løbet af året.

Uden for ERM styrkedes pundet mærkbart.

De offentlige underskud faldt i alle medlemslande undtagen Tyskland. Rapporten understreger, at der er behov for en yderligere indsats for at sikre en varig forbedring af de offentlige saldi i de fleste medlemslande.

Rapporten anfører, at der er gennemført en række tiltag for at forbedre konkurrenceforholdene på det indre marked, og at der i mange lande er gjort en indsats for at forbedre forholdene for små og mellemstore virksomheder. Imidlertid konstateres det, at der på mange områder er meget at gøre endnu, for at sikre velfungerende produktmarkeder. Det nævnes at beskatningen i nogle lande er omlagt med større vægt på grønne afgifter.

På arbejdsmarkedene er der i mange lande gennemført reformer. Det drejer sig både om reformer på efterspørgselsiden: Mere fleksible arbejdsformer og mindskede omkostninger for virksomhederne i forbindelse med ansættelser og afskedigelser. Og om reformer på udbudssiden: Reformen af de sociale sikringssystemer, skattesystemer, aktiv arbejdsmarkedspolitik og uddannelse. Rapporten anfører imidlertid, at der stadig er behov for en stærkere indsats på dette område, for at nedbringe den høje ledighed i EU-landene.

Rapporten om implementeringen af de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker i 1996 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**Notat til møde i Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 forud for
ECOFIN-mødet den 9. juni 1997**

**Dagsordenspunkt: De overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og
Fællesskabets økonomiske politikker 1997 - Kommissionens henstilling**

Ifølge traktatens artikel 103 stk. 2. skal Rådet på baggrund af en henstilling fra Kommissionen udarbejde et udkast til "De overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker". Det skal ses på baggrund af, at medlemsstaternes økonomiske politikker ifølge traktaten skal betragtes som et spørgsmål af fælles interesse.

De overordnede retningslinjer opstiller hovedmålsætninger for de økonomiske politikker i Fællesskabet.

På baggrund af den lidt bedre konjunktursituation i EU-landene understreges behovet for fortsat at føre en stabilitetsorienteret makroøkonomisk politik, herunder en bedre sammensætning af penge- og finanspolitik. Det er i den forbindelse afgørende, at troværdigheden omkring ØMU'en sikres gennem sunde offentlige finanser. Det understreges, at en stabilitetsorienteret makroøkonomisk politik er afgørende for at sikre en lavere ledighed på sigt og at målsætningen er en bæredygtig, ikke-inflationær vækst og et højt beskæftigelsesniveau.

Det konstateres, at det er lykkedes EU-landene at opnå lav inflation, lave renter og en stigende grad af stabilitet på valutakursområdet. Mindre tilfredsstillende er udviklingen i de offentlige finanser, hvor der i mange lande fortsat er uholdbart store underskud. Der er dog sket en strukturel forbedring i EU-

landenes offentlige saldi over de senere år. Men budgetunderskud var på 4,3 pct. af BNP i 1996 for EU som helhed. Det understreges, at det er nødvendigt at udvise en finanspolitisk beslutsomhed, og varigt forbedre budgetterne på en socialt afbalanceret måde.

Med hensyn til Danmark anerkendes den finanspolitiske indsats og den opnåede balance i den offentlige sektor. Det understreges, at det er vigtigt at holde fast i de gode resultater over et helt konjunkturforløb og sikre, at den offentlige gældskvote fortsat falder.

De overordnede retningslinjer understreger, at der er behov for vækst- og beskæftigelsesfremmende strukturreformer både på produkt- og arbejdsmarkedene. Strukturreformer anføres som afgørende for på sigt at forbedre EU-landenes økonomiske evne til at tilpasse sig de skiftende omstændigheder og derved øge vækst- og beskæftigelsespotentialet.

Med hensyn til produktmarkederne understreges det, at der fortsat er behov for en indsats for at forbedre det indre markeds funktion i overensstemmelse med Kommissionens handlingsplan for det indre marked. I den forbindelse nævnes det, at der i højere grad bør anvendes markedsbaserede instrumenter, inklusiv finanspolitiske, for at gøre miljøpolitikken mere effektiv.

Hvad angår arbejdsmarkedene fremføres behovet for fleksibilitet både med hensyn til arbejdstilrettelæggelsen og lønudviklingen. Endvidere understreges behovet for en målretning af de offentlige udgifter i retning af uddannelse, forskning og udvikling.

Forslaget om overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker i 1997 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Notat til møde i Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997

Emne: Euro-mønter

Kommissionen ventes til det kommende møde i ECOFIN den 9. juni 1997 at fremkomme med forslag til euro-mønternes tekniske karakteristika og design.

For så vidt angår euro-mønternes metalsammensætning er det forventningen, at Kommissionen vil foreslå, at seks ud af i alt otte euro-mønt denominationer (1, 2, 5, 10, 20 og 50 cents) skal være fuldstændig nikkelfrie, mens de sidste to denominationer (1 og 2 euro) skal indeholde nikkel. Begrundelsen for ikke at gøre 1 og 2 euro-mønterne nikkelfrie ventes at være, at disse mønters højere værdi nødvendiggør særlige sikkerhedsforanstaltninger med henblik på at undgå svindel. Disse sikkerhedsforanstaltninger kan efter Kommissionens vurdering bedst imødekommes med en metalsammensætning indeholdende nikkel.

For så vidt angår design ventes Kommissionens forslag at tage særligt hensyn til blinde og svagtseende, blandt andet i form af forskelle i kanterne på de forskellige euro-mønt denominationer, herunder riller.

Sagen har både den 24. januar, den 14. marts og den 7. maj været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering.

**Notat til Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 vedrørende ECOFIN
den 9 juni 1997**

**Dagsordenspunkt: Forberedelse af Det Europæiske Råd i Amsterdam:
Interimsrapporten om beskæftigelse**

Det Europæiske Råd i Dublin besluttede, at der på Det Europæiske Råds møde i Luxembourg i december 1997 igen skal gøres status over gennemførelsen af Essen-strategien i en ny beskæftigelsesrapport. Rapporten skal forsøge at kortlægge, hvilke metoder i medlemslandene, der har vist sig at være mest effektive til gennemførelsen af Essen-strategien, og pege på de resterende strukturelle hindringer for en nedbringelse af arbejdsløsheden.

På Det Europæiske Råds møde i Amsterdam vil Rådet af Social- og Arbejdsministre og ECOFIN sammen med Kommissionen fremlægge en fælles interimsrapport, der gør status over det hidtidige arbejde.

Udkastet til interimsrapporten indeholder omtale af:

- Samspillet mellem den makroøkonomiske og strukturelle politik
- Den økonomiske situation og beskæftigelsessituationen i medlemslandene, herunder at:
  - Den makroøkonomiske strategi for vækst og beskæftigelse skal fortsættes på basis af de overordnede retningslinier for den økonomiske politik
  - Arbejdet med at modernisere markederne for varer og tjenesteydelser og udnytte nye beskæftigelsesmuligheder skal intensiveres

- Der skal fokuseres på at få arbejdsmarkedene til at fungere bedre og på investering i menneskelige ressourcer
- Skattesystemer og sociale sikringssystemer skal gøres mere beskæftigelsesvenlige
- De flerårige beskæftigelsesprogrammer skal lægge mere vægt på sammenspillet mellem den makroøkonomiske politik og strukturpolitikken.

- **Benchmarking**

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**Notat til møde i Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 forud for
ECOFIN-mødet den 9. juni 1997**

Dagsordenspunkt: Det irske konvergensprogram

Det foreliggende irske konvergensprogram er det tredje konvergensprogram fra Irland og dækker perioden 1997 til 1999. De mål, som er opstillet i programmet, støttes af de sociale partnere i Irland.

Det offentlige budgetunderskud var på 0,9 pct. af BNP i 1996 og opfyldte dermed Maastricht-kriteriet på 3 pct. af BNP og det forrige irske konvergensprogramms målsætning. Der ventes et underskud på 1,5 pct af BNP i 1997.

Inflationen var med 1,6 pct. på årsbasis i 1996 væsentligt under referenceværdien på 2,6 pct. Inflationen ventes at stige til 2,2 pct. i 1997, hvilket fortsat vil opfylde inflationskriteriet.

Den offentlige gæld på 73,0 pct af BNP i 1996 er over referenceværdien, men ventes at falde til 69 pct. af BNP i 1997. Der ventes fortsat en faldende gæld i pct. af BNP i de efterfølgende år.

Det irske konvergensprogram fremhæver, at målet med den makroøkonomiske politik fortsat vil være at understøtte en stærk og varig vækst og øget beskæftigelse under fortsat lav inflation. Et hovedelement i denne strategi er at holde det offentlige budgetunderskud på under 1,5 pct. af BNP og derved i et tilfredsstillende tempo nedbringe den offentlige gæld i pct. af BNP, jf. tabel 1.

Tabel 1. Centrale tal i det irske konvergensprogram

	1996	1997	1998	1999
Real BNP-vækst	7,3	6,5	5,5	5,5
Budgetsaldo (pct. af BNP)	-0,9	- 1,5	- 1,5	- 1,1
Inflation	1,6	2,2	2,1	2,1
Gældskvote (pct. af BNP)	73,0	69,0	67,0	64,0

Programmet lægger således op til en fortsat overholdelse af EU's konvergenzkriterier. Sidst i 1996 var rentespændet til Tyskland faldet til omkring 0,8 pct. point. Kriteriet for de lange renter er således opfyldt i 1996. Det irske punt har i 1996 udviklet sig uproblematisk indenfor EMSens bånd. Siden september 1996 er det irske punt blevet yderligere styrket og ligger i toppen af EMS-båndet.

Det understreges i konvergensprogrammet, at sunde makroøkonomiske politikker ikke kan stå alene, men at der også er behov for strukturelle tiltag, der kan forbedre økonomiens virkemåde. Det irske konvergensprogram lægger på den baggrund op til strukturreformer på en række områder:

- Skattereform, blandt andet på indkomstskatteområdet, herunder mindsket skattebyrde for lavtlønnede, og på virksomhedsbeskatningen
- Reform af offentlig sektor, blandt andet ved at øge gennemskuelligheden af de offentlige systemer og sikre bedre anvendelse af offentlige udgifter
- Styrket konkurrencepolitik, blandt andet med henblik på at undgå begrænsninger af fri handel inden for Irland.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

N O T A T

Rådsmøde (økonomi- og finans-
ministre) den 9. juni 1997.

Dagsordenspunkt: SEM 2000 -
fremskridtsrapport.

1. Programmet for Sund Finansforvaltning i EU - SEM 2000 - blev fremlagt i 1995 af Kommissionen. Programmet inddeltes i tre faser: Første fase bestod af en konsolidering af den eksisterende budgetkontrol i Kommissionen. Anden fase omfattede yderligere organisatoriske ændringer og ændringer i Kommissionens interne regler. Tredje fase omfattede en styrkelse af samarbejdet mellem Kommissionen og medlemslandene vedrørende administration og kontrol.

I tilknytning til tredje fase nedsattes i begyndelsen af 1996 under formandskab af Kommissærerne Erkki Liikanen og Anita Gradin en særlig gruppe med deltagelse af repræsentanter fra medlemsstaterne. Gruppens formål var at indkredse vigtige aktioner på EU-niveau samt i medlemsstaterne for at forbedre gennemførelsen af budgettet og rette op på de mangler i den finansielle forvaltning, der er blevet påpeget af Revisionsretten.

Gruppen udarbejdede en rapport, der blev tiltrådt af Det Europæiske Råd i Dublin den 13.-14. december 1996.

Rapporten anbefaler generelt et forbedret samarbejde mellem Kommissionen og medlemslandene, der blandt andet skal sikre bedre budgetskøn og budgetgennemførelse.

Rapporten indeholder endvidere en række anbefalinger vedrørende evaluering og kontrol, herunder en styrket evalueringsindsats. En effektivisering af kontrolfunktionen, såvel på EU-niveau som på nationalt niveau, vil kunne mindske omfanget af svig og i øvrigt sikre en bedre anvendelse af midlerne.

Rapporten indeholder ligeledes anbefalinger vedrørende støtteberettigelse i forbindelse med strukturfondene, der sigter på en klargøring af de administrative retningslinier for støtte under strukturfondene. Endelig anbefaler rapporten klargøring og styrkelse af anvendelsen af finansielle korrektioner (eksempelvis i form af tilbageholdelse af

støtte) på strukturfondsområdet med udgangspunkt i de eksisterende regler.

For at sikre en effektiv opfølgning på rapporten mødes gruppen også i 1997. Det er hensigten, at disse møder blandt andet skal forberede fremskridtsrapporter til henholdsvis rådsmødet (økonomi- og finansministre) den 9. juni 1997 og til Det Europæiske Råds møde i december 1997.

2. Gruppen mødtes senest den 23. maj 1997, hvor bl.a. arbejdet med fremskridtsrapporten til rådsmødet (økonomi- og finansministre) den 9. juni 1997 blev færdiggjort.

Af rapporten fremgår bl.a., at der er opnået fremskridt, hvad angår klargøring af reglerne for strukturfondsstøtte. Kommissionen har således på baggrund af drøftelserne i bl.a. SEM-2000 gruppen udarbejdet nye og klarere retningslinier for strukturfondsstøtte. Disse nye retningslinier trådte i kraft den 1. maj 1997.

Hvad angår klargøring og styrkelse af reglerne vedr. finansielle korrektioner i forbindelse med strukturfondene, har Kommissionen præsenteret sine forslag på mødet i SEM 2000 gruppen den 24. maj 1997. Kommissionen agter ifølge rapporten efter yderligere konsultationer med medlemslandene at vedtage sine forslag inden august 1997.

3. SEM 2000 har senest været forelagt Europaudvalget den 14. marts 1997 forud for rådsmødet (økonomi- og finansministre) den 17. marts 1997.

N.1., den 26. maj 1997

N O T A T

Møde i Folketingets Europaudvalg vedr. Rådsmøde (økonomi- og finansministre) den 9. juni 1997.

Dagsordenspunkt: Bekæmpelse af svig: Kommissionens årsberetning for 1996 samt arbejdsprogram for 1997/98.

1. Kommissionens årsberetning for 1996

Kommissionen offentliggjorde den 6. maj 1997 årsberetningen for 1996 om svigbekæmpelse i Fællesskabet. Årsberetningen blev sendt til Folketingets Europaudvalg den 14. maj 1997.

Kommissionens årsberetning for 1996 gennemgår Kommissionens indsats i 1996 mod svig med EU's midler.

For en nærmere gennemgang af årsberetningens talmateriale henvises til bilag.

Som det fremgår af bilaget steg det samlede konstaterede omfang af svig og uregelmæssigheder i 1996 i forhold til 1995. Det må dog understreges, at dette også kan skyldes en forøget indsats for at afsløre svig og uregelmæssigheder.

Årsberetningen fastslår i øvrigt, at en betydelig del af svindlen skyldes organiseret international kriminalitet, og at dette er et voksende problem. Ifølge Kommissionen stammer over halvdelen af det samlede beløb, der svindles for, fra mindre end 5 % af sagerne. I disse sager er der altså tale om svig og svindel for endog meget store beløb. Kommissionens egen indsats på området har af den grund primært sigtet mod at bekæmpe den organiserede svindel.

Kommissionen nævner endvidere, at medlemslandenes indsats for at inddrive midler i forbindelse med svig og uregelmæssigheder er for dårlig. Kommissionen nævner eksempelvis, at kun en tredjedel af beløbet fra sager før 1993 er inddrevet.

Kommissionen har i 1996 fortsat arbejdet på grundlag af den svigbekæmpelsesstrategi, som blev fremlagt i forbindelse med årsberetningen for 1994. Strategien bygger på fire hovedindsatsområder: Øget tilstedeværelse "i marken", styrkelse af samarbejdet med medlemsstaterne, forbedring af EU-retsgrundlaget samt forbedring af overensstemmelsen mellem de nationale lovgivninger.

I 1996 er der ifølge Kommissionen gjort fremskridt på en lang række områder, selvom omfanget af afsløret svig er steget.

Forordningen om kontrol og inspektion på stedet, der blev vedtaget den 11. november 1996, vil give Kommissionens svigbekæmpelsesenhed, UCLAF, bedre muligheder for i samarbejde med de nationale myndigheder og i overensstemmelse med nationale regler at foretage kontrol i medlemslandene.

EU's medlemslande har i 1996 underskrevet en konvention om beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser, der forpligter landene til at gøre svig med EU-midler til en kriminel handling. Ligeledes er der underskrevet en protokol til konventionen om bestikkelse af embedsmænd. Disse to vigtige instrumenter er dog endnu ikke ratificerede.

Kommissionen nævner herudover programmet for sund finansforvaltning SEM-2000 (Sound and Efficient Management frem mod år 2000). Programmet sigter mod en opstramning i Kommissionens forvaltning af EU's budget samt på en styrkelse af samarbejdet mellem Kommissionen og medlemslandene, der skal sikre en bedre gennemførelse af EU's budget, herunder en mere effektiv bekæmpelse af svig. Inden for rammerne af SEM 2000 arbejdes der blandt andet på at fjerne uklarheder i reglerne vedrørende støtteberettigelse på strukturfondsområdet. Også mulighederne for at tilbageholde beløb til konkrete strukturfundsprojekter i tilfælde af uregelmæssigheder vil blive afklaret og styrket.

Af andre vigtige tiltag i 1996 nævner Kommissionen, at EU's transitsystem undergår en kraftig modernisering ved hjælp af øget brug af EDB.

2. Kommissionens arbejdsprogram for 1997/98

Kommissionen præsenterede den 2. maj 1997 sit arbejdsprogram på svigbekæmpelsesområdet for 1997/98. Kommissionens arbejdsprogram blev sendt til Folketingets Europaudvalg den 14. maj 1997.

Kommissionens vedtog i 1994 en strategi for svigbekæmpelse. Inden for rammerne af denne planlægger Kommissionen at fokusere på følgende:

Afsløring af uregelmæssigheder og svig: Kommissionen (UCLAF) vil fortsat prioritere kampen mod den organiserede internationale finansielle kriminalitet meget højt. Endvidere vil Kommissionen deltage i bekæmpelsen af svig, der har grænseoverskridende karakter, samt de værste uregelmæssigheder. Dette vil blandt andet indebære, at UCLAF vil vedblive med at danne specielle "task groups", såfremt der måtte være behov derfor.

Finansiel opfølgning samt inddrivelse af udestående beløb: Kommissionen vil med baggrund i de nye instrumenter til kon-

trol og revision, som programmet for sund finansforvaltning (SEM-2000) har tilvejebragt, sikre at EU's midler bruges forsvarligt. Kommissionen vil endvidere arbejde aktivt for at styrke redskaberne til inddrivelse af udestående beløb.

Forebyggelse af svig: Kommissionen sigter mod, at der skal være en ensartet beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser m.h.t. strafferet i hele Unionen. Hvad enten sanktionerne stammer fra national eller Fællesskabets lovgivning, sigter Kommissionen imod, at de skal have samme afskrækkende effekt i alle medlemslande.

Forbedret fællesskabslovgivning: Inden for rammerne af arbejdet under SEM-2000, har Kommissionen besluttet introducere nye procedurer, der skal forbedre EU-lovgivningen, så den bliver mere sikker mod svig. Endvidere skal den igangværende reformering af Transit-systemet fortsættes, sådan at systemet bliver lettere at overvåge og mere modstandsdygtigt overfor svindlere.

Forstærket juridisk samarbejde: På dette område vil Kommissionen bl.a. arbejde for at konventionen om beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser ratificeres.

Forberedelse af udvidelsen: Kommissionen understreger, at det er overordentlig vigtigt med en stor indsats i de ansøgerlande, der potentielt står overfor medlemskab, forud for deres eventuelle optagelse. Der skal ydes en betydelig hjælp til disse lande med hensyn til organisering af institutioner og uddannelse af mandskab. Endvidere vil Kommissionen søge på alle måder at samarbejde med myndighederne i ansøgerlandene.

* * *

Kommissionens årsberetning for 1996 samt Kommissionens arbejdsprogram for 1997/98 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

N.1, den 26. maj 1997

BILAG

Af Kommissionens årsberetning fremgår det, at der i 1996 blev konstateret svig og uregelmæssigheder for i alt ca. 1,3 mia. ECU mod 1,1 mia. ECU i 1995. Dette svarer til ca. 1,6% af EU's budget.

Svig og uregelmæssigheder indenfor EU's traditionelle egne indtægter (told og landbrugsafgifter) er det, der koster Fællesskabet flest penge. I 1996 beløb svig og uregelmæssigheder, der ifølge Kommissionen dækker over 2.061 sager, på området sig således til 787 mill. ECU svarende til 5,8 % af indtægterne fra disse indtægtsområder. De tilsvarende tal i 1995 var 2.397 sager og et beløb på 717 mill. ECU svarende til 3,6 %. Kommissionen fremhæver, at denne svig indirekte koster EU's skatteydere store beløb, idet medlemslandene må indbetale de beløb, der undrages EU, som nationale bidrag beregnet på grundlag af bruttonationalindkomsten.

På landbrugsområdet var der 2.016 afslørede tilfælde af svig og uregelmæssigheder, der beløb sig til 346 mill. ECU. I forhold til 1995 er der sket en svag stigning i både antal tilfælde og beløbs størrelse.

Indenfor strukturfondsområdet er der sket en stigning i både antallet af sager og især i det samlede beløb. Antallet af sager er således steget fra 306 til 385 fra 1995 til 1996, mens beløbet er steget fra 67 mill. ECU til 152 mill. ECU fra 1995 til 1996.

Kommissionens rapport angiver, at der i Danmark i 1996 er konstateret 41 tilfælde af svig og uregelmæssigheder (mod 47 i 1995) med EU's midler til en samlet beløb af ca. 658.000 ECU (mod 4,57 mio. ECU i 1995)

Kommissionens rapport nævner endvidere en række konkrete store sager, der involverer svig. Der omtales herunder to tilfælde, hvor Danmark nævnes. Det første tilfælde drejer sig om moms-bedrageri ved køb af varer (uden moms) i en række EU-lande med efterfølgende videresalg i et andet medlemsland (inklusive moms), hvorefter svindleren forsvandt med det samlede momsbeløb. I denne sag nævnes Danmark på linie med en lang række andre lande. Det andet tilfælde vedrører uberettiget eksportrefusion i forbindelse med et spansk selskabs eksport af oksekød. Danmark er her sammen med Storbritannien og Tyskland nævnt, fordi det spanske selskab købte kødet i disse tre lande.

SKATTEMINISTERIET
Departementet

6. kontor
29. maj 1997

J. nr. 6.94-240-17

LØBETKUR84.FA2

Notat til mødet i Folketingets Europaudvalg vedrørende ECOFIN-mødet den 9. juni 1997

Dagsordenspunkt: Ændring af artikel 8.4 fritagelser
(afvigelser fra de fælles bestemmelser om beskatning af mineralolie)

1. Baggrund.

Mineraloliedirektivet (92/81/EØF) indeholder i artikel 8.4 en bestemmelse om, at Rådet kan tillade, at medlemslandene afviger fra direktivet, når særlige politiske forhold gør sig gældende. Disse tilladelser skulle ifølge direktivet evalueres inden den 31. december 1996.

Samtidig skal den obligatoriske fritagelse for erhvervsmæssig luftfart og muligheden for at fritage skibe på indre vandveje evalueres inden 31. december 1997.

Kommissionen har nu fremlagt en rapport om disse ordninger og forslag til ændringer (KOM(96) 549).

Kommissionens rapport og forslag skal ses i lyset af, at Kommissionen har fremsat forslag om generel revision af mineraloliedirektivet. En række af undtagelserne forventes på længere sigt i den anledning at kunne overføres til selve direktivet.

2. Status.

Indholdet af Kommissionens forslag fremgår af grundnotatet af 27. januar.

På mødet forventes formandskabet at fremlægge et kompromisforslag. For Danmarks vedkommende vil forslaget medføre, at de ordninger, der i dag er tidsbegrænsede, vil fortsætte på uændrede vilkår, ligesom den ene tidsbegrænsede undtagelse (reducerede benzinafgifter for miljøvenlige tankstationer) foreløbig forlænges fra 20. juni 1997 til år 2000.

I kompromisforslaget indgår, at Holland skal kunne anvende lavere benzinafgiftssatser i grænseregioner end i resten af landet. Italien har allerede en lignende særordning.

Punktet er nævnt som eventuelt på den foreløbige dagsorden.

3. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. maj 1997.

Notat til Folketingets Europaudvalg vedr. ECOFIN den 9. juni 1997

Finansielle tjenesteydelser

Dagsordenspunkt:

Direktiv om endelig afregning i betalingssystemer

1. Baggrund og indhold

1.1. Fremsættelse

Kommissionen fremsatte den 30. maj 1996 forslag til direktiv om endelig afregning i betalingssystemer, jf. KOM (96)193 optrykt i EFT C 207/08 af 18. juli 1996.

Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 100A og skal vedtages efter proceduren i artikel 189B, dvs. det skal vedtages i Rådet med kvalificeret flertal efter fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet.

1.2 Forslagets formål

Direktivets formål er

at mindske risikoen for, at konkurs hos en deltager (typisk et pengeinstitut) i et betalingssystem skaber en såkaldt systemisk risiko, dvs. at

konkursen skaber en domino-effekt, således at også andre deltagere i systemet går konkurs, og

- at fjerne hindringer for betalinger i det indre marked og dermed tilgode-
se effektiviteten i de grænsoverskridende betalingssystemer og gøre
dem mere omkostningseffektive.

Direktivet bidrager bl.a. til at forberede den tredje fase af ØMU'en, som forudsætter effektive betalingsmekanismer.

Dette sker ved at harmonisere medlemsstaternes lovgivninger, således:

- at nettingaftaler¹ får retsvirkning og kan gøres gældende over for enhver kreditor i tilfælde af en deltagers insolvens,
- at en deltagers konkurs ikke får tilbagevirkende kraft på de ordrer, der allerede er indlagt i systemet før konkursen fik retskraft, og
- at sikkerhed, der stilles i forbindelse med deltagelse i et system, ikke berøres af insolvensprocedurer mod den sikkerhedsstillende deltager.

---

1 En netting-aftale fastlægger, at alle forpligtelser og tilgodehavender som deltagerne i et system har over for hinanden skal modregnes fx ved dagens slutning med den følge, at kun ét samlet beløb enten skyldes eller haves tilgode.

1.3 Forslagets indhold

Det Økonomiske og Sociale Udvalg (ØSU) tilsluttede sig den 22. oktober 1996 forslaget, men fandt, at direktivets anvendelsesområde burde udvides til også at omfatte værdipapirafregningssystemer. Ligeledes fandt ØSU, at underdeltagere (dvs. indirekte deltagere) i betalingssystemer også bør omfattes af direktivet, samt at direktivet ikke kun skal regulere en deltagers sikkerhedsstillelse mod pant, men al form for sikkerhed stillet over for systemet. ØSU's forslag er nu indarbejdet i formandskabets seneste kompromisforslag.

Udvalget i Europa-Parlamentet om Retlige Anliggender og Borgernes Rettigheder vedtog den 20. marts 1997 med enstemmighed sin betænkning, hvori det indstillede, at direktivforslaget godkendtes, men med en række ændringsforslag. Europa-Parlamentet godkendte udvalgets indstilling med meget stort flertal.

Europa-Parlamentets væsentligste ændringsforslag er, at

- direktivets anvendelsesområde bør udvides til også at omfatte værdipapirafregningssystemer (er indarbejdet i seneste kompromisforslag),
- direktivet kun skal regulere EF-institutter og EF-systemer (er indarbejdet i kompromisforslaget), og
- bestemmelsen om, at lovgivningen i det land, hvor systemet er beliggende, skal finde anvendelse, bør ændres (kompromisforslaget indeholder en anden regel om, hvilket lands lovgivning, der skal gælde for systemet, end Kommissionens forslag).

Formandskabets seneste kompromisforslag har ændret Kommissionens oprindelige forslag, således at dette foruden betalingssystemer også omfatter værdipapir- og valutaafregningssystemer (herefter omtalt med fællesbetegnelsen systemer).

Ifølge kompromisforslaget omfatter direktivet multilaterale systemer (dvs. systemer med tre eller flere deltagere), men medlemslandene har mulighed for

at lade bilaterale systemer (dvs. systemer med kun to deltagere) være omfattet af direktivets anvendelsesområde, hvis sådanne systemer kan påføre en systemisk risiko. Under visse nærmere angivne betingelser kan medlemslandene bestemme, at indirekte deltagere i et betalingssystem skal medtages i direktivets anvendelsesområde, forudsat at disse udgør en systemisk risiko. I Danmark er en indirekte deltager typisk et ganske lille pengeinstitut fx. en andelskasse, som indgår aftale om køb/salg af værdipapirer med et større lokalt pengeinstitut, som er deltager hos Værdipapircentralen.

Direktivforslaget fastlægger, at nettingaftaler har retsvirkning over for andre kreditorer og hindrer, at en systemdeltagers konkurs får tilbagevirkende kraft på de ordrer, der allerede er indlagt i systemet, før insolvensprocedurerne fik retskraft. Forslaget hindrer således, at et konkursbo efterfølgende foretager såkaldt cherry-picking dvs. vedgår handler, der efterfølgende har vist sig fordelagtige og fragår handler, der efterfølgende har vist sig ufordelagtige.

Det fremgår af præamblen til kompromisforslaget, at dispositioner før en deltagers konkurs kan anfægtes uden for systemet. Meningen hermed er at bevare muligheden for at omstøde dispositioner efter konkurslovgivningens generelle omstødsregler.

Kompromisforslaget giver medlemslandene mulighed for at bestemme, at midler eller sikkerhed på en deltagers såkaldte afregningskonto anvendes til at opfylde deltagerens forpligtelser over for systemet, men kun på den dag hvor der indledes insolvensprocedurer mod den pågældende deltager.

Endvidere indeholder formandskabets forslag om indførelse af et registrerings- og notifikationssystem, således at medlemslandene skal registrere systemer og sikre, at disse underrettes om insolvensprocedurer mod en deltager i et system.

Endelig fastlægger kompromisforslaget, at et system skal være underlagt lovgivningen i én medlemsstat, hvor mindst en af deltagerne i systemet har sit hjemsted. Det behøver dog ikke at være lovgivningen i den medlemsstat, hvorfra der er flest deltagere.

2. Gældende dansk ret

Der findes ikke i dansk ret et specifikt regelsæt, der regulerer alle betalings- og værdipapirafviklingssystemers forhold.

Dansk ret anerkender dog aftaler om netting i betalingssystemer, hvis transaktioner afvikles over konti i Nationalbanken og på systemer, som har tilknytning til en clearingscentral (fx Værdipapircentralen) eller Nationalbankens udøvelse af clearingvirksomhed.

Lov om værdipapirhandel indholder således i § 57 et krav om, at nettingaftaler skal anmeldes til Finanstilsynet samt regler for behandlingen af nettingtransaktioner ved en deltagers konkurs m.v.

De danske systemer er i øvrigt underlagt de almindelige aftaleretlige regler og reglerne i konkurslovgivningen m.v.

3. Høring

Kommissionens forslag har været sendt i høring den 2. august 1996 hos følgende organisationer:

AC, Advokatrådet, Amdsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedspensionsrådet, Assurandør-Societetet, Børsmæglerforeningen, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Danske Andelsselskaber, Danske Investeringsforeningers Fællesrepræsentation, FDB, Finansforbundet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, FTF, Handelskammeret, Håndværksrådet, Kommunernes Landsforening, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Realkreditrådet og SALA.

Blandt de organisationer, som har haft bemærkninger til forslaget, har Nationalbanken, Finansrådet, Børsmæglerforeningen og Finansforbundet støttet direktivforslaget.

Nationalbanken, Finansrådet og Børsmæglerforeningen mener, at Kommissionens forslag bør udvides til også at omfatte værdipapirafviklingssystemer, således som dette er sket i formandskabets seneste kompromisforslag.

Nationalbanken og Finansrådet mener endvidere, at den systemiske risiko, som Kommissionen har anført som begrundelse for direktivforslaget ikke gør sig gældende for bilaterale aftaler. Ifølge formandskabets kompromisforslag kan medlemslandene bestemme, at bilaterale aftaler skal omfattes af direktivets anvendelsesområde, hvis sådanne aftaler udgør en systemisk risiko.

Advokatrådet har ønsket nogle præciseringer vedrørende sikkerhedsstillelsen i systemer, som i vidt omfang er imødekommet i formandskabets kompromisforslag.

4. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Gennemførelse af kompromisforslaget vil nødvendiggøre ændringer af reglerne i lov om værdipapirhandel.

Det drejer sig om regler om systemernes lovvalg, afgrænsning af deltagerkreds, etablering af registrerings- og meddelelsesordning, sikkerhedsstillelse samt afregningskonti m.v.

Etableringen af en registrerings- og meddelelsesordning skønnes at kunne få mindre statsfinansielle konsekvenser. Herudover skønnes forslaget ikke at medføre statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Vedtagelsen af direktivet vil mindske risikoen for økonomiske tab eller insolvens for de danske pengeinstitutter m.v., der deltager i systemer, navnlig i systemer i medlemslande, hvor man ikke - ligesom i Danmark - anerkender netting-aftaler.

Hertil kommer, at den øgede internationalisering i den finansielle sektor har medført, at de danske pengeinstitutter m.fl. i stadigt stigende omfang har behov for at kunne deltage i systemer.

Som betingelse for deltagelse i systemerne stilles ofte meget strenge krav til såvel institutternes stabilitet som de nationale retsreglers sikring af betalingssystemernes rettigheder i tilfælde af konkurs mv.

Som kompromisforslaget er udformet, vil danske institutter umiddelbart kunne godtgøre, at de opfylder kravene for deltagelse.

Direktivet vil således få en positiv effekt for de danske institutter.

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**Notat til Folketingets Europaudvalg:
ECOFIN-rådsmøde den 9. juni 1997:
Forberedelse af den strukturerede dialog med de associerede central- og østeuropæiske lande**

ECOFIN-rådet skal forberede det næste møde med de associerede central- og østeuropæiske lande indenfor rammerne af den strukturerede dialog. Emnet for drøftelserne ventes at blive liberalisering af kapitalbevægelserne og reform af den finansielle sektor i disse lande.

Kommissionen har udarbejdet et oplæg om liberalisering af kapitalbevægelserne og reform af den finansielle sektor. Den finansielle sektor er central for formidlingen af opsparing til produktive investeringer, for at stimulere privatiseringen og for at udmønte pengepolitikken. Endvidere fremmer liberalisering af kapitalbevægelserne konkurrencen på kapitalmarkederne. Udenlandske direkte investeringer er særlig vigtige for at tilføre ressourcer til privatiseringen, ny teknologi og ledelseskompetencer til virksomhederne.

Siden den seneste drøftelse i Rådet i 1995 af liberalisering af kapitalbevægelserne og reform i den finansielle sektor er der sket store fremskridt, dog meget ujævnt fordelt på de enkelte lande. Kommissionen finder, at der på en række områder kan gøres en større indsats.

De udenlandske direkte investeringer er stadig væsentlig mindre end de tilsvarende i de asiatiske lande, og statseje er stadig dominerende indenfor banksektoren. Der er i nogle lande en vis modvilje mod at åbne sektoren for udenlandske investeringer, og ofte er rentemarginalen meget høj, hvilket blandt andet kan afspejle manglende konkurrence.

De lovmæssige rammer, både hvad angår opbygning af institutioner og implementering af lov samt oparbejdelse af kompetencer indenfor håndhævelse af lovgivningen, er et område, der stadig kan forbedres væsentligt. Der er flere eksempler på, at lovgivningen stadig ikke følger standard indenfor EU, og at den ikke håndhæves efter intentionerne. Samarbejde med medlemslandene er etableret i nogle tilfælde og bør uddybes, bl. a. for at forberede EU-medlemskab.

Visse lande har som konsekvens af liberalisering af kapitalbevægelserne oplevet store kortfristede kapitaltilførsler, som har måtte neutraliseres ved pengepolitikken.

På den baggrund lægges følgende emner op til drøftelse i den strukturerede dialog:

- Fremme af direkte udenlandske investeringer
- Status på finansiel lovgivning
- Privatisering og omstrukturering af banker
- Privatiseringens konsekvenser for udvikling af kapitalmarkederne
- Det bedste policy-svar på stor kortfristet kapitalindstrømning
- Vurdering af EU's finansielle og tekniske assistance til reform af den finansielle sektor, herunder på tilsynsområdet.

**Notat til Folketingets Europaudvalg den 6. juni 1997 vedrørende ECOFIN
den 9 juni 1997.**

Emne: Hovedprioriteter for det luxembourgske formandskab

Det officielle formandskabsprogram vil i følge den luxembourgske EU-repræsentation først blive udsendt i juli. Folketingets Europaudvalg vil blive orienteret, så snart det foreligger.

På baggrund af en artikel i tidsskriftet "European Institutions", som refererer et pressemøde med premierminister Juncker, må det formodes, at det luxembourgske formandskab vil prioritere følgende punkter:

- Fortsat forberedelse af 3. fase i den økonomisk monetære union.
- Udvidelsen af EU med de central- og østeuropæiske lande, herunder arbejdet med Agenda 2000 programmet (Betegnelse for de ændringer, der skal arbejdes med i forbindelse med udvidelsen af EU). Det luxembourgske formandskab vil starte forbedredelsen af optagelsesforhandlingerne bl.a. gennem diskussion og udarbejdelse af rapporter, der skal bedømme ansøgerlandenes udgangspunkt for medlemsskab.
- Forberedelse af EUs finansreform (Santer 1). Desuden vil der blive diskuteret de fremtidige budgetoverslag for EU-budgettet.
- Formandskabet vil også beskæftige sig med beskatning med udgangspunkt i Montigruppens arbejde.
- EUs sociale dimension vil blive mere fremtrædende. Formandskabet vil arbejde på at forbedre arbejdstagerrettigheder.
- På det internationale område vil forholdene til Rusland og Ukraine blive prioriteret. Herudover vil der blive arbejdet med handelsproblemerne mellem EU og USA, afslutningen af forhandlingerne med

WTO om inddragelsen af de finansielle serviceydelser, samt forsættelsen af EUs engagement i det tidligere Jugoslavien.

Dagsordenspunktet har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg